

SCA Rannametsad OÜ
&
SCA Metsavarad OÜ

**METSAMAJANDAMISE PÕHIMÕTTED, PRINTSIIBID
JA
PROTSEDUURIREEGLID**

FSC / PEFC FM CoC

Reg.nr. 10867384

KMKR nr. EE100760884

Address: Roseni 7B Tallinn 10111

E-mail: raul.soekorv@sca.com

Koduleht: [Eesti – SCA](#)

Kinnitatud Tallinnas 28.11.2019

Uuendatud 14.12.2023

EESSÕNA

Käesoleva dokumendi koos selle juurde kuuluvate lisadega (edaspidi Käsiraamat) põhimõtted on kasutuses SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ (edaspidi SCA) metsades, mille aluseks on metsaseadus, metsamajandamise hea tava ja Forest Stewardship Council'i rahvusvaheline standard (FSC-STD-01-001 V4-0 EN_FSC Principles and Criteria). SCA protseduurireeglite väljatöötamisel juhinduti Scientific Certification Systems'i poolt kohandatud Eesti standardi (SCS Interim Standard for Forest Management Certification in Estonia under the Forest Stewardship Council, SCS FSC CoC Indicators for Forest Management Enterprises) nõuetest.

Lisaks eelpool nimetatud dokumentidele on võetud eeskujult Riigimetsa Majandamise Keskuse avalike dokumentide nõuetest ja praktikatest. Ettevõtte metsamajandamise põhimõtted ja protseduurireeglid muutuvad ajas, kuid ei tohi olla vastuolus Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja FSC ning PEFC standardi printsiipidega.

Käsiraamat põhineb järgmistel rahvuslikel ja rahvusvahelistel standarditel:

FSC-STD-01-001 V5-2 EN	FSC Principles and criteria for forest stewardship
FSC-STD-40-004a V2-1	FSC Product Classification
FSC-STD 50-001 V2-1	Requirements for use of the FSC trademarks by certificate holder
FSC-STD-30-005 V2-0	FSC Standard for Group Entities in Forest Management Groups
PEFC ST 1003:2018	Sustainable Forest Management – Requirements
PEFC EST 1002:2022	Metsamajandamise grupisertifitseerimise nõuded
PEFC EST 1003:2022	PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standard

Käsiraamatu säilitamise, ajakohastamise, monitooringu ning nõuetekohase rakendamise eest vastutab ettevõtte EMS Leader. SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ kinnitab, et täidab täna ja tulevikus kohusetundlikult Forest Stewardship Council (edaspidi FSC) ja Programme for the Endorsement of Forest Certification (edaspidi PEFC) printsiipe ja kriteeriumeid kõigis

ettevõttele kuuluvates metsamajandamisüksustes ja lubab järgida ajakohastatud FSC ning PEFC strateegiaid ja standardeid. SCA toetab tehingute kontrollimist sertija ja rahvusvahelise akrediteerimisorganisatsiooni Assurance Services International (ASI) poolt, esitades sertija nõutud väljavõtted FSC-tehingute andmetest. Käsiraamat on avalikult kättesaadav ettevõtte kodulehel.

FSC põhimõtteid ja kriteeriume tahtlikult rikkuvaid tegevusi ei tehta territooriumidel, mis jäävad väljapoole sertifikaadi käsitusala. Kõik omandi- või kasutusõigustest tulenevad vaidlused dokumenteeritakse.

SISUKORD

EESSÕNA	2
SCA Rannametsad OÜ & SCA Metsavarad OÜ	7
Ettevõttele kuuluvad kinnistud	7
Metsavarud	11
FSC ja PEFC kaubamärgi kasutamise nõuded	13
Metsade haldamise ja korraldamise üldised põhimõtted ja valdkondade eest vastutajad	14
Kohaldatavad seadused ja tasud	15
Töötajate õigused, töetervishoid ja –ohutus ning kvalifikatsioon	15
Inimõigused töökohal	16
Tööõnnetustest teatamine	17
Töötasu	17
Töövaidluste lahendamine	18
Seaduste ja FSC ja PEFC printsiipide järgimine	18
Huvigruppide õigused	18
Kohalikud kogukonnad	20
Kohalike kogukondade metsa kasutusõigused	20
Küttepuid müük kohalikele	20
Sotsiaalse mõju hindamine ja arvestamine metsamajandamistöodel	21
Kokkulepped naaberkinnistu omanikega	21
Huvigruppide poolt algatatud projektide toetamine	22
Ulukite rajatised ja jahipidamine ettevõtte kinnistutel	22
Lahkarvamuste lahendamine, kaebuste ja mittevastavuste käsitlemine	23
Kahju õiglane hüvitamine	24
Kinnistute haldamine ning inventeerimine, metsamajandamistegevuse planeerimine ja rakendamine ..	24

Kinnistute haldamine	24
Kinnistute hindamine	24
Seire	25
Metsade hindamine	27
Tavapäraste puistu parameetrite hindamine	27
Metsa sanitaarse seisundi hindamine.....	27
Kaitsealuste liikide ja VEP käsitlemine	28
Metsauuenduse kontrollimine.....	28
Kaugseire.....	29
Metsamajandamine	30
Ebaseadusliku tegevuse seire	31
Erinevatest seadusrikkumistest teatamine.....	31
Metsamajanduslike tööde planeerimine.....	32
Metsateatis	32
Raiete ajastamine.....	33
Kevad-suvine raie strateegia.....	33
Metsamaa muutmine istanduseks või mitte-metsamaaks.....	34
Ökoloogiliselt väärtusliku mitte-metsamaa ja muinsuskaitsete maastike metsastamine	34
Metsatulekahju oht.....	35
Tegevused enne ning pärast raietegevust	35
Keskkonnakaitse informatsiooni ülevaatamine	35
Teabetahvi ja hoiatavate märkide paigaldamine.....	36
Mõjude hindamine (metsaseisundi kontroll enne ja pärast raiet ning raie ajal)	36
Üldised nõuded metsamajanduslike tööde teostamise dokumentidele.....	36
Metsade majandamise üldpõhimõtted ja raiemahu määramine.....	36
Metsa kasvu ja dünaamika seire	37
Raietüüpide üldkirjeldused	38
Raietehnoloogia	41
Kinnistute piiride tuvastamine	41
Metsasaaduste transport.....	41
Raiejätmed	42
Kuivendussüsteemid	42
Infrastruktuur.....	43

Metsauuenemine	43
Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine metsade majandamisel	44
Langile kasvama jäävad puud	44
Seemnepuud	45
Säilikpuud	45
Tüükad ja lamapuit.....	46
Puhverribad.....	46
Veeressursside kaitse.....	46
Järelkasv.....	47
Istutusmaterjal.....	47
Elujõulise metsamajandamise tõendamine.....	48
Organisatsiooniväline kontroll.....	49
Looduskaitse	49
Kõrge kaitseväärtusega kaitsealad (KKV).....	50
Kaitseväärtuste seiramine ja tuvastamine.....	54
Looduskaitsealuste liikide seiramine- EELIS.....	54
I, II, III kaitsekategooria liikide leiukohtade avastamine.....	54
Vääriselupaikade tuvastamine.....	54
Puhkemetsade tuvastamine	55
Puhkemetsa riskide maandamine / olukordades käitumine	56
Pärandkultuuriobjekti tuvastamine	56
PEFC siseaudit	57
PEFC auditi kokkuvõte	57
PEFC kriteeriumid ja nende täitmine	57
FSC FM tarneahel (FSC FM CoC)	59
Lisad	61

SCA Rannametsad OÜ & SCA Metsavarad OÜ

SCA Rannametsad OÜ (10867384) on väliskapitalil põhinev Eesti ettevõtte, mis alustas tegevust 23. mail 2002. aastal. SCA Metsavarad OÜ (10817819) on väliskapitalil põhinev Eesti ettevõtte, mis alustas tegevust 02. jaanuaril 2002. aastal. Ettevõtete põhitegevusalaks on metsamajandus. SCA Rannametsad ja SCA Metsavarad kuuluvad SCA kontserni (tabel 1).

SCA missioon, visioon ja juhtpõhimõtted on toodud [Lisas 20](#).

Tabel 1. Grupiliikmete nimekiri

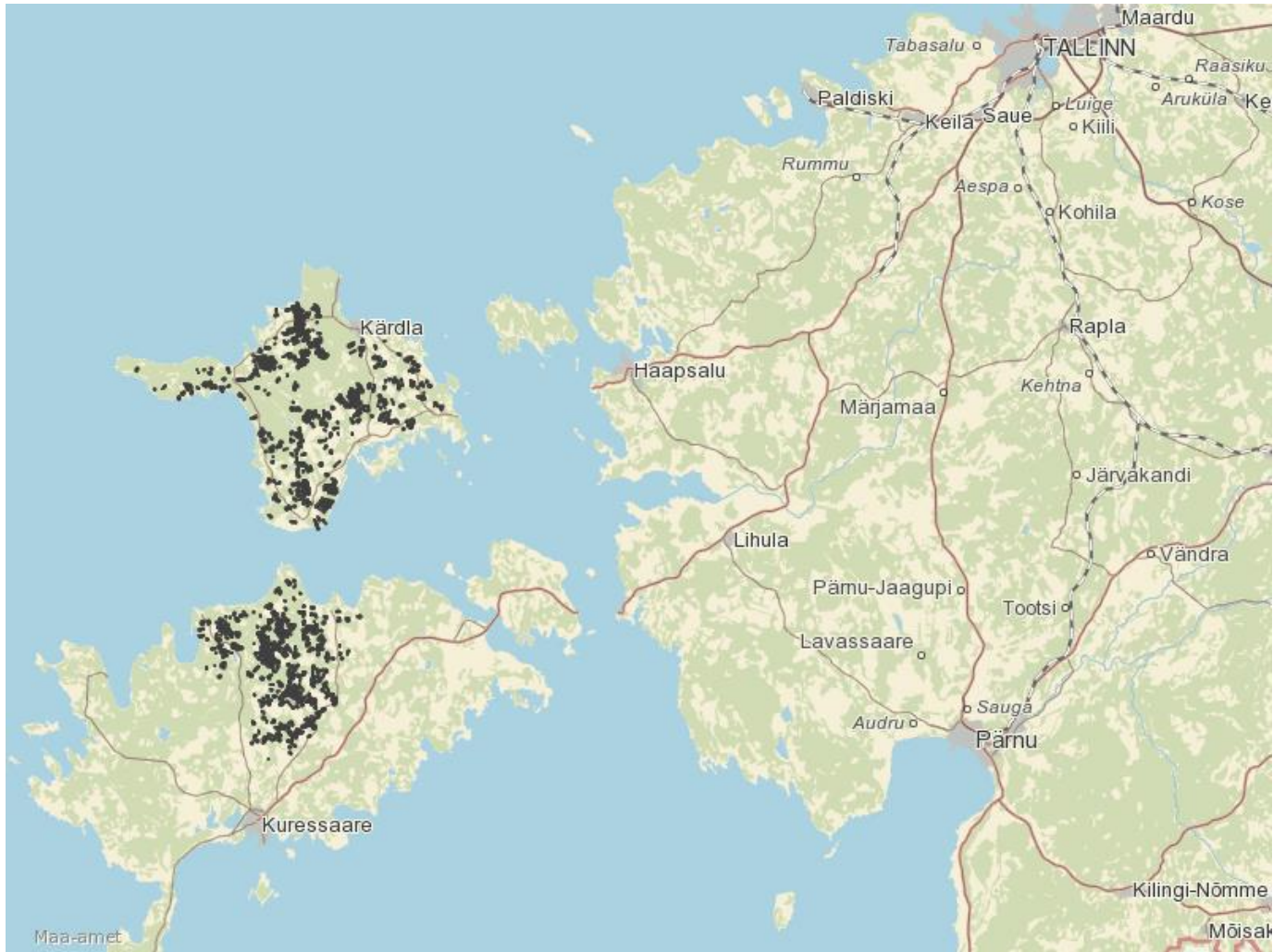
1.	“SCA Rannametsad OÜ”, juriidiline aadress: Roseni tn 7 Keslinna linnaosa, Tallinn Harju maakond 10111 , registrikood 10867384	RM	Grupisertifikaadi haldaja
2.	“SCA Metsavarad OÜ”, juriidiline aadress: Roseni tn 7 Keslinna linnaosa, Tallinn Harju maakond 10111 , registrikood 10817819	MV	Liitus grupiga: 08.10.2019

Ettevõttele kuuluvad kinnistud

Kõik SCA halduses olevad kinnistud on ettevõtte õiguspädevas omandis ning asuvad Eesti Vabariigi territooriumil. SCA-le kuuluvate kinnistute nimekiri on saadaval metsamajandamise programmis LVM Geo, kõik kinnistud kuuluvad sertifitseerimisele.

SCA RM grupi hallatavate metsamaade üldpindala on 16 244 hektarit, mis koosneb 1476 katastriüksusest. SCA Rannametsad OÜ kinnistud paiknevad Saare ja Hiiu maakonnas (joonis 1). SCA Metsavarad OÜ kinnistud paiknevad Harju, Hiiu, Ida-Viru, Jõgeva, Järva, Lääne, Lääne-Viru,

Pärnu, Rapla, Saare, Tartu, Viljandi ja Võru maakonnas. SCA Metsavarad OÜ kinnistutest suurem osakaal asub Lääne-Eestis (joonis 1).

Joonis 1. SCA Rannametsad OÜ kinnistute paiknemine

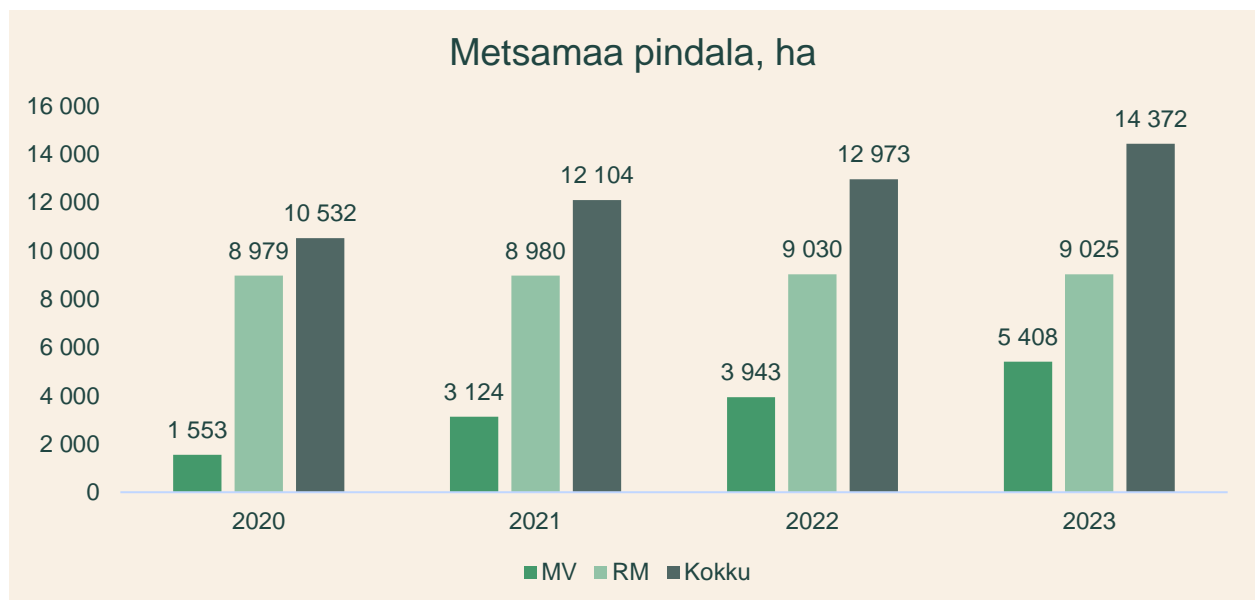
Joonis 2. SCA Metsavarad OÜ kinnistute paiknemine

SCA RM grupi hallatavate maade metsamaa pindala on 14 372 hektarit. Maakasutuse pindalaline jaotus on toodud tabelis 2. Metsamajandamisplaanis esitatud andmed põhinevad metsaregistri andmetel.

Tabel 2. Maakasutuse pindalaline jaotus, ha

Ettevõte	Metsamaa	Haritav maa	Looduslik rohumaa	Õuema	Muu maa	Kokku
MV	5 392	105	218	1	324	6 041
RM	8 980	631	167	0,02	426	10 204
Kokku	14 372	736	385	1	750	16 244

Metsamaa pindala muutus alates sertifitseerimisest on toodud joonisel 3.

Joonis 3. Metsamaa pindala muutus, ha

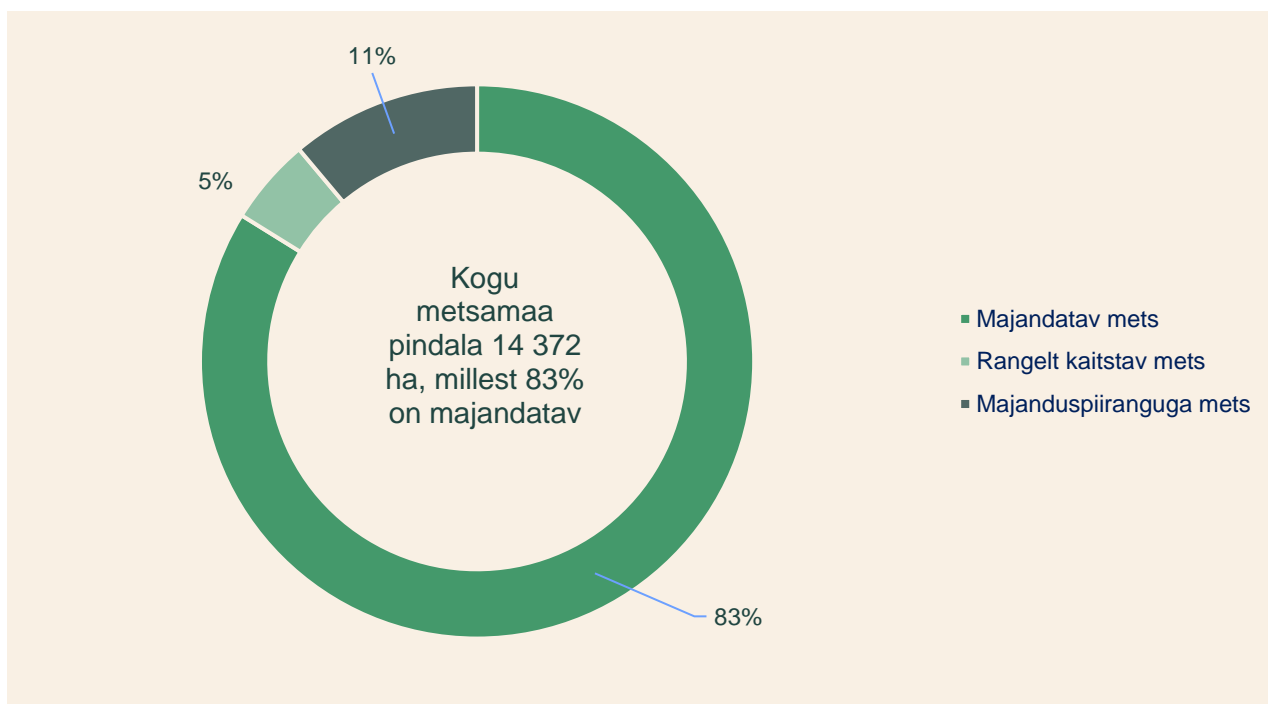
Metsavarud

SCA RM grupi metsavarusid iseloomustab tabel 3.

Tabel 3. SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ metsavarud

Metsavarusid iseloomustav näitaja	MV	RM
Metsamaa pindala (ha)	5327	9031
Metsamaa tagavara (tm)	596885	907271
Metsamaa keskmine tagavara (tm/ha)	112	100
Tagavara juurdekasv (tm/a)	17723	23407

SCA RM grupi metsamaa pindala jagunemisest majandamiskategooriate lõikes annab ülevaate joonis 4 ning puistu arenguklasside pindalad peapuuliikide lõikes tabelis 4 ja 5.

Joonis 4. Metsamaa jagunemine majandamiskategooriate lõikes

Tabel 4. SCA Rannametsad OÜ puistu arenguklasside pindalad peapuuliikide lõikes

Arenguklass	HB	LV	KS	KU	MA	LM	Muu	Kokku, ha
Lage ala	78		92	19	75	14	3	282
Selgusetala ala	27		94	102	86	33		342
Noorendik	70	12	1567	65	66	246		2025
Latimets	11		444	11	65	128	0	658
Keskealine mets	28	5	559	92	1746	46	27	2504
Valmiv mets	55	7	431	84	397	41	31	1047
Küps mets	478	16	884	146	375	244	32	2174
Kokku, ha	746	39	4071	518	2810	752	94	9031

Tabel 5. SCA Metsavarad OÜ puistu arenguklasside pindalad peapuuliikide lõikes

Arenguklass	HB	LV	KS	KU	MA	LM	Muu	Kokku, ha
Lage ala	42	35	204	46	121	21	8	478
Selgusetala ala	79	32	125	44	27	24	2	333
Noorendik	224	224	580	25	29	132	2	1216
Latimets	26		240	23	29	113		431
Keskealine mets	9	73	380	117	577	52	20	1228
Valmiv mets	9	37	256	41	139	14	3	499
Küps mets	278	91	422	93	160	97	3	1143
Kokku, ha	668	492	2207	387	1082	454	38	5327

FSC ja PEFC kaubamärgi kasutamise nõuded

FSC kaubamärgi kasutamine.

FSC omab kolme registreeritud kaubamärki, milleks on:

1. logo: linnuke ja puu
2. initsiaalid: FSC
3. nimi: Forest Stewardship Council

Kui SCA, kui FSC sertifikaadi omanik, soovib avalikes väidetes kasutada FSC initsiaale, siis FSC initsiaalide esmakordsel kirjel lisatakse initsiaalidele kaubamärgi sümbol ® või TM ja SCA-le omistatud FSC kaubamärgi litsentsi kood. Pärast esmakordset FSC kirjet võib kirjutada FSC kaubamärki sümbolita ja litsentsi koodita.

- * FSC initsiaale ei kasutata koos mitte ühegi teise sertifitseerimissüsteemi märgisega
- * FSC initsiaale ei kasutata dokumendi vormi päises
- * FSC initsiaale ei kasutata ettevõtte visiitkaardil

Näide: „SCA Rannametsad OÜ-le omistati 2015. aasta sügisel FSC® (FSC-CXXXXXX) jätkusuutliku metsamajandamise sertifikaat. FSC on tunnustatud rahvusvaheline säästliku metsamajandamise hindamise süsteem, milles sätestatud nõuetele vastamine annab kinnitust sellest, et metsa majandatakse ökoloogiliselt, sotsiaalselt ja majanduslikult tasakaalustatult.”

FSC initsiaale võidakse kasutatada SCA dokumentatsioonis, brošüürides, kodulehel jne vältides alati ebatõeseid väiteid. Enne initsiaalide kasutamist konsulteeritakse sertifitseerijaga ning kooskõlastatakse tegevus. Kooskõlastuseta ei ole lubatud FSC initsiaale kasutada. FSC logokasutust, täisnime kasutust ja toodete sildistamist ei toimu. Müügidokumendil märgitakse FSC väide järgmiselt: Sertifikaadi kood: SCS-FM/COC-XXXXXX FSC 100%

PEFC kaubamärgi kasutamine

PEFC kaubamärgi kasutamine kooskõlastatakse PEFC Eesti esindusega. Logo taotlemiseks esitab ettevõtte avalduse ja nõutud dokumendid Eesti Metsasertifitseerimise nõukogule.

Metsade haldamise ja korraldamise üldised põhimõtted ja valdkondade eest vastutajad

Ettevõttele kuuluvate kinnistute haldamisega tegeleb Terminalijuht ja Metsameister-metsauuendamise ja hooldamisega seotud tööd, kinnistute järelvalvet ja takseerandmete ajakohastamist. SCA vastutab oma kinnistute kohta käiva dokumentatsiooni, raamatupidamise ja aruandluse eest.

SCA Rannametsad OÜ-s ja SCA Metsavarad OÜ-s töötajad puuduvad. Juhataja, Finantsjuht, Metsameistrid, Raamatupidaja, EMS Leader ja Terminalijuht töötavad kontserniettevõttes SCA Metsad Eesti AS.

Ettevõtte jaoks olulised valdkonnad ja nende eest vastutajad on määratud ettevõtte juhataja poolt:

Valdkond	Vastutaja
Tarneahela süsteemi rakendamine ja kinnipidamise kontroll	Juhataja
Metsamajandamiskavade koostamine ja planeerimine	Juhataja, terminalijuht, metsameister
Kinnistute haldamine	Terminalijuht, metsameister
Metsa ülestöötamine - raiete kavandamine, teostamine ja seire	Metsameister
Metsauuendus	Metsameister
Metsamaterjali müük	Terminalijuht, metsameister
Dokumendihaldus	EMS Leader, raamatupidaja
Koolitus	EMS Leader, terminalijuht
Kaebuste ja mittevastavuste käsitlemine	EMS Leader, terminalijuht, metsameister

SCA sõlmib Töövõttulepingu metsatöödeks kõikide oma alltöövõtjatega, kes osutavad raietöödega seotud teenuseid. SCA teeb koostööd partneritega, kes on vastutustundlikud ning täidavad kõiki EV seadusi ning FSC ning PEFC nõudeid.

Lisaks töövõttulepingule kinnitavad alltöövõtjad Metsamajandamise deklaratsiooni [Lisa 2](#) ja Keskkonnaalased juhised ja nõuded metsatööl [Lisa 10](#), millega nad on kohustatud jälgima head

metsanduslikku tava ja läbipaistvust SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ metsade haldamisel ja majandamisel.

Kohaldatavad seadused ja tasud

SCA kinnistute haldamisel ja majandamisel järgitakse asjakohaseid rahvusvahelisi ([Lisa 6](#)), riiklikke ja kohalikke seadusi ([Lisa 5](#)) ning haldusnõuetest tulenevaid kohustusi. Eesti Vabariigis kehtestatud seadused, määrused ja otsused on koondatud avalikku võrguväljaandesse www.riigiteataja.ee. Seadusrikkumise avastamise korral rakendatakse koheselt vastavaid parandustegevusi ning kõik juhtumid dokumenteeritakse Toimingute andmebaasis [Lisa 22](#).

Kohaldatavad ja ettenähtud maksud, riigilõivud ja muud asjakohased maksud tasutakse õigeaegselt. Ülevaatlik nimekiri kohandatavatest tasudest on esitatud [Lisas 4](#). Kõik dokumendid arvete ja nende tasumise kohta arhiveeritakse paber kandjal ja/või digitaalselt ning säilitatakse vastavalt seadusandlusele.

Käesoleva dokumendi koostamisel ei tuvastatud vastuolusid FSC ja PEFC standardi ja Eestis kehtiva seadusandluse vahel. Juhul, kui SCA avastab tööde käigus vastuolud käesoleva standardi ja kehtiva seadusandluse vahel, registreeritakse need ning lahendatakse koostöös audiitoriga ja Hea Metsanduse Kojaga.

Töötajate õigused, tervishoid ja –ohutus ning kvalifikatsioon

Kõik metsamajandamisega seotud tööd ning tegevused on planeeritud, korraldatud ja läbi viidud nii, et oleks tagatud töötajate ja alltöövõtjate tööohutus. Ohud tervisele ning tööõnnetuste tõenäosus peab olema identifitseeritud ja mõõdetav. Töötajaid tuleb informeerida riskidest, ennetustegevusest, kaitsevahenditest ja kuidas käituda tööõnnetuste korral. Vastavalt töökoha riskianalüüsile koostab SCA tööohutuse ning tervishoiu tegevusplaani.

Ettevõtte töötajad annavad viivitamatult teada ettevõtte juhatajale oma töötingimustega seotud probleemidest. Kord aastas toimub arenguveestlus, mille üks osa on töötaja rahulolu oma töötingimustega, tervise ja tööohutusega ning võimalused nende jätkuvaks parendamiseks

Inimõigused töökohal

SCA austab Inimõiguste ülddeklaratsiooni ([Lisa 8](#)) põhimõtteid ning toetab ülemaailmselt tunnustatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ILO (International Labour Organization) deklaratsiooni aluspõhimõtteid ja –õigusi töökohal ([Lisa 7](#)). Ajakohastatud nimekiri asub aadressil:

http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:11200:0::NO:11200:P11200_COUNTRY_ID:102620

SCA ei diskrimineeri inimesi nende soo, nahavärvi, rahvuse, kultuuri, usuliste veendumuste, seksuaalse suundumuse või puude tõttu. Ettevõtte toetab soolist võrdõiguslikkust tööhõivepraktikas, koolitusvõimalustes, lepingute sõlmimises, kaasamistoimingutes ja metsamajandustegevuses.

Esmane FSC ja PEFC koolitus töötajatele viiakse läbi enne ettevõttele sertifikaadi omistamist ja uue töötaja töölevõtmist. Selle käigus tutvustatakse FSC PEFC käsiraamatut ja sellega seonduvaid juhendeid ning dokumente ning standardeid. FSC ja PEFC koolitus töötajatele toimub siis, kui on muudatusi ettevõttesiseses dokumentatsioonis ja standardites.

SCA aasta eelarves on sees koolituse kulu.

Ettevõtte töötajad võtavad osa vähemalt ühest säästva metsamajanduse teemalisest kursusest (sh bioloogilise mitmekesisusega seotud koolitus) viie aasta jooksul.

Metsamajandamistöodel eelistatakse vastavat kvalifikatsiooni omavaid töölisi.

Raietöölisel veendutakse, et töid teostatakse korrektselt vastavalt tööohutuse ja keskkonnakaitse juhendite nõuetele ([Lisa 10](#)), enda ja teiste tervisele ohutult. Nõuded edastatakse

koostööpartneritele lepingu lisana. Ohutu töö ja korrektsete töövõtete tagamiseks on SCA kinnistutel õigus teha metsatööde järelvalvet vastavalt [Lisa 10](#) nõudeid arvestades. Kõik kontrollkäigud ja majandamistöde esinenud rikkumised registreeritakse. Õnnetusjuhtumid registreeritakse SKIAsse ja avastatud ebaseaduslik tegevus registreeritakse Toimingute andmebaasis [Lisa 22](#). Õnnetuse juhtumise korral koostatakse tegevusjuhised, et edasiste õnnetuste riski vähendada.

Tööõnnetustest teatamine

Töötaja peab esimesel võimalusel teatama tööandjale ja töökorraldajale temaga juhtunud tööõnnetusest. Tööandja ja töökorraldaja uurib kõiki tööõnnetusi ning koostatakse raport, sõltumata tööõnnetuse raskusastmest. Tööõnnetuse korral on tööandja kohustatud läbi viima uurimise hiljemalt 10 tööpäeva jooksul õnnetuse toimumise päevast ning esitama raporti Tööinspeksioonile allkirjastatult (paber kandjal või digiallkirjastatult). Kui tööõnnetuse tagajärg on surm või nähtavalt raske vigastus, teatab tööandja Tööinspeksiooni ning surmaga lõppenud tööõnnetuse korral ka politseid.

Töötasu

SCA töötajale ning alltöövõtjate töötajatele makstakse töölepingust tulenevat töötasu ja sellega kaasnevad riiklikud maksud. Töötasu on konkurentsivõimeline samades valdkondades makstavate tasudega. Teenuse sisseostmisel makstakse teenusepakkujale arve alusel tasu arvel määratud kuupäevaks. Kõik arved ja maksedokumentid vormistatakse ja arhiveeritakse vastavalt Eestis kehtivale seadusandlusele.

Töövaidluste lahendamine

Töövaidlused soovitakse lahendada kokkuleppe korras vastavalt Eesti Vabariigi seadusele. Kokkuleppe mittesaavutamise korral tehakse avaldus Tööinspeksiooni ning vaidluse lahendamise kohus.

Ettevõtte austab kooskõlas kohalike seaduste ja tavadega isikute ühinemisvabadust ja kollektiivset pimisõigust ning inimeste vabadust tööd valida. Kõikidel töolistel on õigus moodustada või ühineda ametiühinguga ilma, et neil tuleks karta negatiivset suhtumist ettevõtte poolt. Kollektiivläbirääkimisi ametiühinguga peetakse heas usus püüdes saavutada rahuldav kokkulepe kõigile osapooltele. Ettevõtte austab töötajate õigust pidada läbirääkimisi.

Kõik ettepanekud dokumenteeritakse [Lisa 22](#) ning soovitakse leida rahuldav lahendus kõigile osapooltele mõistliku aja jooksul. Kõik avaldused arhiveeritakse.

Seaduste ja FSC ja PEFC printsiipide järgimine

Ettevõtte töötajatele ja alltöövõtjatele, kes tegutsevad otseselt või kaudselt SCA-le kuuluvates metsaüksustes, on teatatud SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ FSC ja PEFC sertifikaadist ning tööülesannetes järgitakse kohusetundlikult asjakohaseid seadusi, FSC ning PEFC printsiipe ja kriteeriumeid (näiteks [Lisa 2](#) ja [Lisa 10](#)).

Ettevõtte tagab kõigile asjasse puutuvatele isikutele (töötajad, juhtkond) ligipääsu käesolevale käsiraamatule ja selle lisadele, mis on digitaalselt saadaval Sharepointis.

Huvigruppide õigused

Huvitatud osapoolteks on kõik isikud või organisatsioonid, kes võivad mõjutada või olla mõjutatud või tundma ennast mõjutatud olevat SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ otsuste või tegevuste kaudu. Huvitatud osapoolte vajaduste, ootuste ja nõuete tundmine ning pidev jälgimine võimaldab ettevõttel järjekindlalt pakkuda kliendi ootustele ning normatiivsetele nõuetele vastavaid tooteid ja teenuseid.

Huvitatud osapooled	Nende vajadused ja ootused
Riik ja ühiskond	Turvalisus, keskkonnakaitse, eetilised tõekspidamised, äritegevuse kasv ja maksude laekumine täiustamaks riigi infrastruktuuri, et toetada ühiskondlikke teenuseid, tegevusi ning institutsioone jms
Ametiasutused (riigiasutused), töögrupid	Vastavus õiguslikele nõuetele ning kohalduvatele standarditele, nõuetekohane aruandlus jms
Omanikud/ aktsionärid	Kasumlikkus, investeeringute tasuvus, organisatsiooni turuväärtuse suurenemine jms
Juhtkond	Äritegevuse kasv, müügi suurenemine, kasumlikkus, tulemuslikkus, protsesside efektiivsus
Kliendid (materjali müüjad ja ostjad)	Ootustele vastav teenus, saadavus, kvaliteet, hind, probleemide lahendamise kiirus jms
Koostööpartnerid (teenusepakkujad ja ostjad)	Pikaajalised koostöölepingud ja tulevikuvajadused
Kinnistu naabrid ja kohalikud elanikud, kohalik kogukond	Avatud suhtlemine, nende aktsepteerimine,
	kõrge eetika ja moraal, jätkusuutlikkus.
	Olemasoleva elukeskkonna säästmine, parendamine ja kaitse. Arvestamine ümbritseva keskkonna ja kultuuriga, selle säilitamine ja parendamine.
Jahiseltsid	Jahindusliku kasutuse lepingud-jahimaa kasutamine.

Kohalikud kogukonnad

SCA käsitleb kohalike kogukondadena kõiki kogukondi, keda võib mõjutada ettevõtte metsamajandustegevus.

Täpsem huvigruppide loetelu on välja toodud [Lisas 12](#). Ettevõtte võtab huvigruppidega ühendust 1 kord 5 aasta jooksul enne resertifitseerimise auditit, et saada tagasisidet ettevõtte tegevuste kohta. Tagasiside dokumenteeritakse [Lisas 22](#). Kõigil huvigruppidel on võimalus tutvuda ettevõtte metsamajandamiskavaga aastaringselt SCA Rannametsad OÜ kontoris (eelnevalt lepitakse kokku kohtumise aeg).

Kohalike kogukondade metsa kasutusõigused

SCA metsad on üldsusele avatud. SCA lähtub kohalike kogukondade metsa kasutusõiguste puhul keskkonnaseadustiku üldosa seadusest, mis on kehtestatud reeglid võõra maatüki kasutamiseks (Igaüheõigus). Kinnistutele ei ole paigaldatud keelumärke metsas viibimiseks ega metsateedel ja -radadel liiklemiseks. Nii võimaldatakse kohalikel mittepuiduliste saaduste (näiteks marjad, seened) kogumine. Piirangud metsas viibimisele kehtivad raietegevuse ja tulekahjuohu ajal või mõnel muul põhjendatud juhul. SCA eeldab ja loodab, et iga metsa külastaja käitub heatahtlikult järgides oma õigusi ja kohustusi.

Küttepuude müük kohalikele

Metsamajandamistöõde teostamisel jäetakse võimalusel nähtavale kohale kontaktandmed. (nt. laoplatsi äärde). Küttepuude hind kujuneb vastavalt turuhinnale ja müügi kohta koostatakse arve.

Juhul, kui kohalik elanik soovib pärast raietööde lõpetamist ise varuda metsamaterjali jääke langilt, siis kooskõlastab tööde teostaja tegevuse. Laoplatsi jääkide raha eest / tasuta andmine vormistatakse metsamaterjali üle- ja vastuvõtmisaktiga.

Kui SCA kasvava metsa raieõiguse ostab mõni teine ettevõtte, siis SCA-l ei ole õigust ettevõttele teha ettekirjutusi, kellele ja mis tingimustel hangitud sortiment müüa. Kui SCA-l on teada, et piirkonnas soovib mõni kohalik isik küttepuid osta, siis edastatakse kontaktandmed raieõiguse ostnud ettevõttele.

Sotsiaalse mõju hindamine ja arvestamine metsamajandamistöodel

SCA-le on oluline hoida häid suhteid kinnistu piirnevate naabrite ja kohalike kogukondadega. Kõikidel huvitatud osapooltele on olemas juurdepääs metsaregistri andmebaasile [<http://register.metsad.ee/avalik/>], kus asub asjakohane teave kinnistute takseerandmete kohta. Lisaks takseerandmetele on võimalik nimetatud e-keskkonnas reaalselt jälgida metsateatiste olemasolu ja kehtivust.

Õigustatud huvi korral on naaberkiinnistu erametsaomanikul võimalus ka SCA metsamajandamiskava ja seire kohta informatsiooni saada (v.a. konfidentsiaalne informatsioon) võttes eelnevalt ühendust SCA juhatajaga.

Kokkulepped naaberkiinnistu omanikega

Enne majandustegevuse alustamist võtab tööde korraldaja ühendust kinnistu piirinaabritega, kui metsamaterjali väljaveotee kulgeb mööda naaberkiinnistu piiri või naaberkiinnistu maa-alal. Sellisel juhul küsitakse luba naaberkiinnistu tee kasutamiseks ja lepatakse kokku maaomanikuga veotee tingimused.

Juhul, kui naabermaa omanik soovib kasutada SCA kinnistut (nt. teostada metsamaterjalide vedu üle SCA kinnistu, kraavide puhastamine, tehnovõrkude hooldus SCA kinnistul jms) sõlmitakse kirjalik kooskõlastus, kus lepatakse kokku tööde teostamise kord ning lisatakse tööde lõpetamise teatamiskohustus (meeldetuletus ka e-kirjale). Tööd vaadatakse mõistliku aja möödudes üle.

Ettevõtte on pühendunud kohalike kogukondade kaasamisele metsamajandamistöodesse. Tabelisse [Lisa 22](#) kantakse iga saadetud ning tagasi saadud tagasiside metsamajandamistöode kohta. SCA korraldab tööd vastavalt saadud tagasisidele ning arvestab neid edaspidistel planeerimistöodel.

Võttes arvesse Eesti väikest pindala, vähest rahvaarvu ja tööpetsiifikat soovitakse erinevate metsandusalaste tegevuste elluviimisel kaasata kohalikke ettevõtteid ja elanikke. SCA-l on välja kujunenud usaldusväärsed koostööpartnerid metsaülestöötamiseks. Harvad ei ole juhud, kui harvesteri- ja puidu äraveoteenus tellitakse usaldusväärsetelt koostööpartneritelt ja väiksemamahulised tööd / teenused nagu maamöötmise, käsiraie tööliste teenused, istutustöö teenused, langikoristus, valve jms ostetakse sisse kohalikelt. Alltöövõtjatele makstakse õiglast ja kokku lepitud töötasu, mis on kooskõlas seadusandlusega.

Huvigruppide poolt algatatud projektide toetamine

SCA toetab kohalikke algatusi, mis soodustavad kogukondade sotsiaalset ja majanduslikku arengut. Ettevõtte arvestab võimalusel täna ja tulevikus metsamajandamistöödel kohalike ning teiste huvigruppide arvamusega.

Ulukite rajatised ja jahipidamine ettevõtte kinnistutel

SCA metsaaladel ei keelata jahipidamist, kui tegevus on kooskõlas seadusandlusega (Jahieeskiri). Ebaseadusliku jahitegevuse avastamisel teavitatakse koheselt tööde korraldajat ja Keskkonnainspektsiooni. Jahipiirkondadega võetakse ühendust ja soovitakse sõlmida jahindusliku kasutuse leping [Lisa 13](#). SCA metsaaladel kavandavate söödaplatside ja jahirajatiste ehitada soovivate isikutega sõlmitakse kirjalikud kokkulepped. Juhul, kui ettevõtet ei ole teavitatud nimetatud rajatiste rajamisest, võetakse nende avastamisel ühendust kohaliku jahiorganisatsiooniga vastava kooskõlastuse sõlmimiseks.

Metsamajandamistegevusel soovitakse säilitada kõik ulukirajatised ning selle toimimiseks vajaminevad puud. Lisaks muudele õigustele ja kohustustele on jahipiirkonna kasutaja kohustatud Maaomanikule andma teada Maaomaniku kinnistul toimuvast ebaseaduslikust tegevusest või selle kahtlusest, reostusest, risustamisest ja muust kinnistut ja keskkonda kahjustavast tegevusest või häiringust.

Lahkarvamuste lahendamine, kaebuste ja mittevastavuste käsitlemine

Kõik tarnijate-, koostööpartnerite ning seotud huvigruppide poolsed ning teised ettevõtte igapäevase metsamajandustegevuse käigus tekkinud kaebused ja mittevastavused registreeritakse vastavas registris [Lisa 22](#) ja dokumentatsioon säilitatakse 7 aastat Sharepointis. Menetlemisele kuuluvad kaebused fikseeritakse alati kirjalikult mõlema osapoole poolt.

SCA peab:

- Teavitama kirjalikult kaebuse esitajat kaebuse kättesaamisest 5 päeva jooksul
- Koguma ja kontrollima kogu vajalikku infot olukorra hindamiseks ja tegevuse planeerimiseks
- Teavitama kaebuse esitajat kaebuse kohta tehtud otsusest ja menetluse protsessist
- Tagama vajalike parandus ja ennetusabinõude tarvitusele võtmise.

Toetudes oma õigustele ja kohustustele tuvastab, hoiab ära ja lahendab SCA seadusõigust või tavaõigust puudutavad lahkarvamused asjasse puutuvate huvigruppidega leides võimaliku lahenduse mõistliku aja jooksul ning võimaluse korral kohtuväliselt. Metsamajandamistegevust alustatakse ja/või jätkatakse juhul, kui lahkhelile on leitud kõikidele osapooltele rahuldav lahendus või juhul, kui ettevõtte on kasutanud kõiki mõistlikke jõupingutusi, et konflikt lahendada. Kõikide lahkhelide korral tuginetakse Eesti Vabariigi seadusandlusele.

Kõigil erametsaomanikel on õigus pöörduda ettevõtte poole, kui soovitakse läbi rääkida ettevõtte kinnistul kehtiva metsateatise muutmise osas. Juhul, kui ettevõtte ei ole planeerinud ühe aasta jooksul metsateatist realiseerida vaadatakse pöördumine läbi ja vastavalt võimalustele muudetakse majandamistegevust.

Suhtlemine asjaomaste huvigruppidega on SCA-le oluline, et hoida ära ka tulevikus konflikte ning säilitada hea maine.

Kahju õiglane hüvitamine

SCA metsade majandamisel välditakse kohalike elanike omandile, ressurssidele kahju põhjustamist. Juhul, kui kahju on tekitatud leitakse mõlemat osapoolt rahuldav lahendus vastastikuse kokkuleppe või kohtu kaudu. Ettevõtte ei väldi enda tekitatud kahjude hüvitamist.

Kinnistute haldamine ning inventeerimine, metsamajandamistegevuse planeerimine ja rakendamine

Kinnistute haldamine

Metsaressursi haldamise alla kuulub metsade süstemaatiline inventeerimine, kaardistamine, metsamajandamist kitsendava teabe kogumine ja uuendamine, seiramine, erinevate raietüüpide kavandamine, informatsioonivahetus riikliku metsaregistriga ja kokkuvõtete tegemine. Loetletud protsessidega seotud andmestik, infotehnoloogilised rakendused ja dokumendid moodustavad metsamajandamiskava. Metsamajandamiskava vaadatakse üle ja uuendatakse vähemalt kord 10 aasta jooksul. Kogu informatsioonivahetus ja -jagamine on korraldatud läbi koostööpartneri, kes delegeerib informatsiooni asjakohasele töötajale, alltöövõtjale ja vajadusel juhatajale.

Kinnistute hindamine

Kõik SCA metsakinnistud on inventeeritud, andmed on ajakohastatud ja kättesaadavad kõigile asjakohastele töötajatele ja alltöövõtjatele. SCA metsamajandamisüksuse inventeerimisandmed ja metsamajandamiskavad koostab litsentseeritud ja tunnustatud metsakorralduse ettevõtte, kes omab aastatepikkust töökogemust antud valdkonnas.

Ülepinnalisel takseerimisel registreeritakse puistu tasandil kõik tavapärased parameetrid nagu liigiline ja vanuseline koosseis, keskmine diameeter, kõrgus, täius, rinnaspindala, kasvuklass, kasvukohatüüp ning vastavalt vajadusele ka muu keskkonnaalane informatsioon. Inventeerimisandmed esitatakse ühe aasta jooksul Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi

valitsemisalasse kuuluvale Keskkonnaagentuurile kontrollimiseks ja kehtestamiseks. Kehtestatud inventeerimisandmed kehtivad kümme aastat. Iga kinnistu inventeerimisandmeid uuendatakse vähemalt üks kord kümne aasta jooksul. Kui vahepealsel ajaperioodil on kinnistul toimunud muutused (raie, piirimuutused, metsavargus, looduslik häiring, raielankide uuenemine jms), siis takseeritakse kogu kinnistu (sõltuvalt riikliku metsaregistri valmidusest takseeritakse eraldiste kaupa) uuesti ja esitatakse uuendatud andmed Keskkonnaagentuurile.

Seire

Metsakinnistute seisundit jälgitakse pidevalt, sõltuvalt majandamise intensiivsusest kinnistul või mõne muu välise teguri tõttu tekkinud häiringu ilmnemisel. Olulise keskkonnamõjuga protsessid ja keskkonnaaspektid on kirjeldatud [Lisas 15](#). Vastavalt olukorrale viiakse puistu situatsiooni kirjeldamiseks muudatused andmestikku, teatatakse tööde korraldajat ja institutsioone.

SCA on enda jaoks kõige olulisemaks hinnanud kolm järgmist protsessi:

1. Metsade prügistamine – prügistamine ja risustamisega kaasnevad visuaalne reostus, jäätmete kõrvaldamiskulud, eluslooduse kahjustamine, pinna- ja veereostuse oht ja metsapõlengu oht.
  - Keskkonnateadlikkuse tõstmine ja keskkonnareostusest tulenevate ohtude selgitamine koostööpartneritele.
  - Kaasaaitamine metsaaluste koristamisele ja vabatahtlike liikumise propageerimine.
2. Metsauuenduse kavandamine – metsade järjepidevuse tagamine metsa aktiivselt uuendades ja selle tootlikke funktsioone säilitades. Selleks kasvatatakse kasvukohale sobivaid puuliike, seejuures säilitades ja suurendades looduse mitmekesisust. Eesmärgiks on saada tulevikuks väärtuslikke okas- ja lehtpuupuistuid, millega metsad ja sellega kaasnev metsamajandus suudaks täita nii ökoloogilisi, majanduslikke kui sotsiaalseid funktsioone. Pikemaajalise eesmärgina tõstame mõõdukalt looduslikule uuendusele kaasaitamise ja loodusliku uuenemise osakaalu.

- Kultiveerimisviiside valikul eelistame looduslähedasi s.t. looduslikke protsesse jälgendavaid uuendusviise – näiteks konkreetseid kasvukohatingimusi arvestades eelistame külvi istutusele.
- Maapinna ettevalmistamisel lähtutakse kasvukohatingimustest.
- Vähendada inimtekkelist uuendamist maastikukahjustusega aladel.

3. Uuendusraiate kavandamine - raiete planeerimine on olulise tähtsusega, kuna lageraie on väga tugevat keskkonnamõju omav metsamajanduslik võte. Raieaeg on oluline säästmaks metsamuldasiid ning minimeerida raietegevusest tulenevat mõju loomade-lindude pesitsusperioodil.

- Loomastiku-linnustiku häiringutegurite vähendamiseks teostame suvisel perioodil uuendusraied reeglina teedeäärsetes kuivade pinnastega okaspuupuistutes, eelistades masinraie tehnoloogiat.
- Lageraiete planeerimisel asulate, suve- ja maakodude lähiümbruses võtame võimaluste kohaselt arvesse elanikkonna arvamust. Vajadusel jätame kasvama puude grupid või suurendame seemne- ja säilikuude arvu.
- Peatame raied metsade kaitsele suunatud projektide aladel (VEP alad NATURA 2000 alad) seni, kui on täpselt määratletud alade staatus ja erinevates tsoonides lubatud metsamajandusliku tegevuse ulatus.
- Pärast lume sulamist ja/või külmade möödumist, kui juurdepääs raielankidele pole metsamullastikku kahjustamata enam võimalik, peatame reeglina kõikidel sellistel tööobjektidel töö metsamasinatega, mis kahjustavad pinnast.
- Kokkuveoteede planeerimisel liigniisketel muldadel asuvatel raielankidel kavandame püsivad teed ja kasutame sama teed korduvalt, kuhjates oksad kokkuveoteedele vallidesse.

Metsade hindamine

Tavapäraste puistu parameetrite hindamine

1.1 Sisestamine/teatamine: Tavapärased puistu inventeerimisandmed sisestatakse Metsamajandamise programmi ja esitatakse Keskkonnaagentuurile.

1.2 Aeg: Vähemalt üks kord kümne aasta jooksul.

1.3 Töötajad: taksaatorid.

1.4 Kontrollüksus: Keskkonnaagentuur, programm (loogiliste vigade kontroll), taksaatorid.

1.5 Edasised tegevused: Inventeerimisvead parandab taksaator, kes kinnistul töid teostas ja esitab parandatud andmed.

Metsa sanitaarse seisundi hindamine

2.1 Sisestamine/teatamine: Metsa sanitaarse seisundi kontroll hõlmab järgmiste kahjustuste tuvastamist: haavataelik, juurepess, külmakahjustus, langala, lumemurd, mehaaniline tüvevigastus, männi koorepõletik, männikärsakas, teised kahjustused/tüvemädanikud, torm, tuli, tüve putukkahjurid, ulukid, vaalimine, viirushaigused (vähid), võra putukkahjurid, võrsevähk, üleujutus. Kahjustuse fikseerimisel märgitakse programmi takseerkirjeldusse kahjustatud puuliigi juurde kahjustuse põhjus ja kahjustuse protsent. Ulatusliku kahjustuse korral tellitakse Keskkonnaametist metsakaitsealine ekspert, mille alusel teostatakse vajalikud sanitaarraied.

2.2 Aeg: tormi korral vaadatakse üle metsad, mis olid tormile ohualtid (nt. kuusikud). Kõik kinnistud taasinventeerikakse vähemalt üks kord kümne aasta jooksul.

2.3 Töötajad: taksaatorid.

2.4 Kontrollüksus: Keskkonnaamet.

2.5 Edasised tegevused: Ulatusliku kahjustuse korral on ettevõtte prioriteediks teostada sanitaarraie esimesel võimalusel. Kaitsealuste liikide avastamine, mulda ja veevarusid mõjutavad keskkonnamuutuste tuvastamine, inimeste poolt põhjustatud faktorite esinemise tuvastamine, uute pärandkultuuriobjektide ja puhkealade registreerimine, raieaja määramine, potentsiaalse laoplatši määramine.

Kaitsealuste liikide ja VEP käsitlemine

3.1 Sisestamine/teatamine: Võimalike kaitsealuste liikide (I, II, III kategooria) ja VEP alade tuvastamisel tehakse mäрге programmi ning vajadusel edastatakse informatsioon Keskkonnaametile täpsustamisele. Looduskaitseväärtuse kahtluse korral käsitletakse metsaala kui KKV3.

3.2 Aeg: Vähemalt üks kord kümne aasta jooksul.

3.3 Töötajad: taksaatorid.

3.4 Kontrollüksus: Keskkonnaamet, teised huvitatud organisatsioonid.

3.5 Edasised tegevused: Kahtluse korral peatatakse kavandatud või käimasolevad raietööd. kuni Keskkonnaamet on esitanud ekspertarvamuse. Seiret kaitseväärtuste seisukorra muutuste hindamiseks viivad läbi Keskkonnaamet ja teised huvitatud organisatsioonid.

Metsauuenduse kontrollimine

4.1 Sisestamine/teatamine: Inventeerimisandmed sisestatakse Metsamajandamise programmi ja esitatakse Keskkonnaagentuurile.

4.2 Aeg: Viie aasta jooksul pärast raiet.

4.3 Töötajad: taksaatorid.

4.4 Kontrollüksus: Keskkonnaamet

4.5 Edasised tegevused: Kui mets ei ole uuenenud ja/või on uuenenud mittesobilike puuliikidega, siis rakendatakse metsauuendamise võtteid. Täidetakse Keskkonnaameti ettekirjutisi.

Kaugseire

Kaitseväärtusega metsade kaardistamine, kaitse-eeskirjade muudatuste jälgimine, kokkuvõtete koostamine, metsamajandamistegevuse planeerimine.

1.1 Sisestamine/teatamine: Looduskaitseinformatsiooni kontrollitakse EELIS kaartidelt, jälgitakse taksaatorite tähelepanekuid. Kõik muudatused registreeritakse ja raied planeeritakse vastavalt Metsaseadusele ja Looduskaitseadusele ning vastastikulistele lepetele.

1.2 Aeg: Vähemalt üks kord aastas, aga kindlasti enne raietegevuse alustamist.

1.3 Töötajad: alltöövõtja.

1.4 Kontrollüksus: Keskkonnaamet.

1.5 Edasised tegevused: Vastavalt kaitseväärtusele planeeritakse raietegevus, kaitseväärtuste muutuste korral tehakse uus raieplaan ja esitatakse vastav metsateatis. Sotsiaalse mõju tuvastamine enne raietegevuse alustamist.

2.1 Sisestamine/teatamine: võetakse ühendust naaberkiinnistute erametsaomanikega, kui majandatav mets asub vahetult elukondlike hoonete läheduses või mõnel muul põhjendatud juhul või kui on tarvis saavutada kokkuleppeid.

2.2 Aeg: Enne metsamajandamistegevuse alustamist.

2.3 Töötajad: alltöövõtja.

2.4 Kontrollüksus: SCA

2.5 Edasised tegevused: Vastavalt mõjude tuvastamisele planeeritakse raietegevus, sõlmitakse kokkulepped

Keskkonnamõju hindamine enne raietegevuse alustamist.

3.1 Sisestamine/teatamine: Looduskaitseinformatsiooni kontrollitakse EELIS kaartidelt, jälgitakse taksaatorite tähelepanekuid. Kui raie toimub või piirneb I, II kaitsekategooria või Punases Raamatus välja toodud ohustatud liigi teadaolevas asukohas, võetakse ühendust

Keskkonnaameti looduskaitse spetsialistiga, et planeeritud metsamajandamistegevuse mõju hinnata.

3.2 Aeg: Enne metsamajandamistegevuse alustamist.

3.3 Töötaja: SCA

3.4 Kontrollüksus: Keskkonnaamet.

3.5 Edasised tegevused: Vastavalt mõjude tuvastamisele planeeritakse edasine tegevus.

Metsamajandamine

Raie ettevalmistamine, raietegevuse jälgimine ning raiejärgsete kokkuvõtete tegemine

1.1 Sisestamine/teatamine: Raiete ettevalmistamisel ja raielangi teenuseosutajale üleandmisel täidetakse raielangi vastuvõtmise ja – üleandmise aktid SCA ja raiteenuse osutaja esindaja poolt [Lisa 16](#) ja [Lisa 17](#) (v.a. valgustusraie). Raietegevust kontrollitakse koostööpartnerite üle jooksvalt, kui tööde ala külastatakse.

1.2 Aeg: Lisa 16 raielangi üleandmise akt- enne raie tööde alustamist; Lisa 17 raielangi vastuvõtmise akt – pärast raie tööde lõpetamist, Lisa 11 Tööohutuse, metsamasinate ja välitööde seire- raie tööde ajal (üks kord lepingu jooksul).

1.3 Töötaja: Alltöövõtja

1.4 Kontrollüksus: SCA esindaja, teenuseosutaja, Keskkonnainspeksioon, Töökaitseinspeksioon, Keskkonnaamet

1.5 Edasised tegevused: Aktid allkirjastatakse, mis kinnitab, et mõlemad osapooled on tutvunud kinnistu seisuga enne ja pärast raie tegevust. Raie tegevuses tuvastatud rikkumised sisestatakse vastavasse andmebaasi ja vastavalt rikkumisele reageeritakse olukorrale ja leitakse lahendus.

Ebaseadusliku tegevuse seire

Ebaseadusliku tegevuse ennetamine, avastamine ja lahendamine

1.1 Sisestamine/teatamine: Ebaseadusliku tegevuse fikseerimisel teavitatakse esmalt tööde korraldajat ning vastavalt olukorra tõsidusele, kahju tüübile ja ulatusele otsustatakse edasised tegevused, kõik juhtumid märgitakse vastavasse andmetabelisse.

1.2 Aeg: üks kord lepingu kehtivuse ajal, üleüldine kinnistute seire kord 10 aasta jooksul

1.3 Töötajad: taksaatorid, tööde korraldaja.

1.4 Kontrollüksus: vastavalt olukorrale: politsei, keskkonnainspeksioon, keskkonnaamet.

1.5 Edasised tegevused: Analüüsitakse seadusrikkumist, viiakse sisse parandustegevused, et edaspidi rikkumisi vältida. Juhul, kui on tekitatud kahju, soovitakse lahendada juhtum kokkuleppekorras. Juhtumid registreeritakse.

Erinevatest seadusrikkumistest teatamine

1. **Seadusrikkumine tulundusmetsas**- seadusrikkumise avastamisel teavitatakse koheselt tööde korraldajat. Kui ei ole põhjustatud kahju inimestele / keskkonnale, siis soovitatakse saavutada mõlemat osapoolt rahuldav kokkulepe kaasamata vastavaid õigusinstitutsioone. Kokkuleppe mittesaavutamise korral tehakse avaldus vastavasse institutsiooni (Keskkonnainspeksioon, Politsei) ja edasise vaidluse lahendab kohus. Kõik juhtumid lahenduskäikudega registreeritakse vastavas andmebaasis [Lisa 22](#).

2. **Ebaseaduslik metsaraie**- kui on tekitatud keskkonnakahju, siis teavitatakse seadusrikkumisest koheselt tööde korraldajat ja vastavaid institutsioone (Keskkonnainspeksioon, Politsei). Juhul, kui ebaseaduslik raie ei ole põhjustanud keskkonnale kahju, vaid on tekitatud kahju metsa omanikule, siis soovitakse saavutada mõlemat osapoolt rahuldav kokkulepe kaasamata vastavaid institutsioone. Kõik juhtumid lahenduskäikudega registreeritakse vastavas andmebaasis.

3. **Keskkonnaalne õigusrikkumine**- Keskkonnareostus või reostusohu; ebaseaduslik, kalapüük või muu ebaseaduslik looduskasutus; surnud või haavatud uluk; jäätmete ebaseaduslik ladestamine; massiliselt surnud loomad, linnud või kalad; loomade julm kohtlemine; muud

keskkonnaalased õigusrikkumised. Võimaliku keskkonnakahju avastamisel teavitatakse koheselt tööde korraldajat ja Keskkonnainspeksiooni (telefoni: 1313) (<http://www.kki.ee/>). Kõik juhtumid lahenduskäikudega registreeritakse.

4. **Tööohutusnõuete rikkumine** - Tööohutusnõuete rikkumine fikseeritakse ning antakse korraldused mittevastavuse likvideerimiseks, vajadusel ka tööde peatamiseks. Korduvate mittevastavuste ilmnemisel on SCA -l õigus töövõtjaga leping katkestada. Kõik juhtumid lahenduskäikudega registreeritakse vastavas andmebaasis.

5. **Seadusrikkumine looduskaitsealuses metsas**- seadusrikkumise avastamisel teavitatakse koheselt tööde korraldajat, SCA juhatajat ja vastavaid institutsioone (Keskkonnainspeksioon, Keskkonnaamet, Politsei). Kõik juhtumid lahenduskäikudega registreeritakse vastavas andmebaasis.

Metsamajanduslike tööde planeerimine

Kinnistute metsamajanduslike tegevuste planeerimisel toetutakse Metsaseadusele ja kehtestatud takseerandmetele. Metsamajandamistööd registreeritakse Metsamajandamise programmis. Planeerimisel lähtutakse põhimõttest märkida eraldiste kaupa kõik võimalikud metsamajanduslikud tööd käesoleval majandusaastal ja kümne aasta perspektiivis. Sel viisil saadakse seadusest lähtuvalt maksimaalne planeeritud raiemaht.

Metsateatis

Pärast metsamajandusliku tegevuse määramist kinnistul esitatakse kõik planeeritud ja olulised raietegevused Keskkonnaameti metsanduse spetsialistidele kinnitamiseks (metsateatis). Kehtestatud metsateatise kehtivusaeg on üks aasta ning selle alusel võib teostada metsakinnistul lubatud töid. Juhul, kui aasta jooksul ei teostata metsateatise alusel töid, esitatakse Keskkonnaametile metsateatis pikendamisele. Metsateatiste raievalmiduses hoidmine on tingitud Eesti Vabariigi kehtivatest õigusaktidest, mis lähtub kinnistuülesest raieplaneeringust.

Sel viisil ollakse alati valmis vajaduse ilmnemisel raieid teostama. Kõik SCA metsamajandamisüksuses tehtavad tööd, mis vajavad eelnevat kooskõlastamist või kinnitamist, tehakse ainult tööd lubava metsateatise olemasolul, metsateatise kehtivusaja jooksul kõiki vajalikke kooskõlastusi omades.

Raiete ajastamine

Raietegevuse õige ajastamine on tähtis mosaiiksete ja õrnade metsamuldade säästmise, linnustiku-loomastiku häiringu vähendamise ja raieist saadava puidu kvaliteedi seisukohalt. Parim raieaeg metsas on talvel, kui pinnas on külmunud ja puudel puhkeperiood. Samas ei ole võimalik kõiki lageraieid koondada 3-kuulisele talveperioodile, mille kestel pinnas on eeldatavalt külmunud. Raietöid ja puidu väljavedu ei teostata vihmasel perioodil, kui mullakahjustuste vältimine ei ole võimalik. Soodsate ilmastikutingimuste olemasolul raiutakse esmajärjekorras raskesti kättesaadavaid lanke.

Kõikide kinnistute puhul on metsakorraldajad kinnistuid hinnanud ka ajalises perspektiivis, mil on ohutum aeg raieid läbi viia (aastaringelt, külmunud pinnase korral või kuival perioodil). Lõpliku otsuse teeb tööde korraldaja lähtuvalt reaalsest olukorrast.

Kevad-suvine raie strateegia

Kevad-suviste raiete piiramisega tagatakse linnustiku-loomastiku häiringu vähenemine, õrnade metsamuldade vee- ja toiterežiimi kaitse ning kahjurite leviku piiramine. Raietöid ei viida läbi ohustatud liikide pesitsuspaikades. Kõige intensiivsem pesitsusperiood on kevade ja suve algus – aprilli keskpaigast kuni suve keskpaigani, mil lindudele peab andma võimaluse järglaste saamiseks ja üleskasvatamiseks. Raiete planeerimisel lähtutakse Keskkonnaameti haudelindude asustustiheduse maatriksist, mis tugineb puistu kasvukohatüübile ja vanusele (<https://keskkonnaamet.ee/pesitsusrahu>).

Metsamaa muutmine istanduseks või mitte-metsamaaks

SCA ei asenda loodusmetsa istandikuga ega muuda loodusmetsa või vahetult loodusmetsa asemele rajatud istandikku mittemetsamaaks, välja arvatud juhtudel, kui see maakasutuse muudatus:

- mõjutab väga väikest osa metsamajandamisüksuse pindalast;
- loob metsamajandamisüksusel selgeid, olulisi, täiendavaid, kindlaid pikaajalisi kaitsehüvesid;
- ei kahjusta ega ohusta kõrgeid kaitseväärtusi ega alasid või ressursse, mis on vajalikud nende kõrgete kaitseväärtuste säilitamiseks ja parandamiseks.

Muudetava metsamaa pindala ei tohi hõlmata rohkem kui 0,5% metsamajandamisüksuse kogupindalast aastas ja 5% metsamajandamisüksuse kogupindalast kokku.

Ökoloogiliselt väärtusliku mitte-metsamaa ja muinsuskaitsete maastike metsastamine

Ökoloogiliselt väärtuslikku mittemetsamaad ja muinsuskaitsete maastikke ei metsastata, välja arvatud põhjendatud juhtudel:

- riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse loa või kooskõlastuse alusel vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja planeeringutele;
- protsess on läbipaistev ja avalik ning selles saavad kaasa rääkida mõjutatud sidusrühmad;
- see ei avalda olulist kahjulikku mõju ökoloogilise, kultuurilise või sotsiaalse tähtsusega aladele või teistele kaitstavatele objektidele ja loob pikaajalisi muinsuskaitsete, looduskaitsete, kultuurilisi või sotsiaal-majanduslikke väärtusi;
- kui see ei kahjusta suure süsinikuvaruga ökosüsteeme;

- see ei hõlma rohkem kui 5% organisatsiooni ökoloogiliselt väärtusliku mittemetsamaa tüübist ja muinsuskaitsealises maastikust.

Põlist metsamaad, ökoloogiliselt väärtuslikku mittemetsamaad ja muinsuskaitsealisi maastikke ei ole lubatud muuta istandikuks.

Metsatulekahju oht

Eesti metsades on tuleohtlik aeg alates lumesulamisest kevadel kuni vihmaste ilmade saabumiseni sügisel. Kõige tuleohtlikumad perioodid on aprillikuust maikuuni ning augustikuust septembrini teise pooleni ja süttimis põhjuseid on enamasti inimtekkelised. Tuleohtlikust ajast metsades annab teada kohalik omavalitsus ja päästeamet. Suure ohu korral on metsas viibimine keelatud. SCA metsade majandamisel jälgitakse asjakohast informatsiooni ning äärmiselt suure tuleohu (V klass) korral katkestatakse raietegevus metsades.

Tegevused enne ning pärast raietegevust

Kõik tööd viiakse läbi kogunud spetsialistide juhendamisel arvestades ilmastikuolusid, metsa kasvukohatüüpide eripärasid ja keskkonnakaitsealisi piiranguid, et minimaliseerida tööde kahjulikku mõju. Töö käigus antakse täpsed suunised kavandatud eesmärkide parimaks elluviimiseks ja tööde lõppedes kontrollitakse tehtud tööde kvaliteeti. Tagamaks täpne ülevaade metsade puidutagavarast ja tervislikust seisundist tehakse pärast raietegevuse lõpetamist kuu aja jooksul uuendused vastava metsakinnistu takseerikirjelduses Metsamajandamise programmis.

Keskkonnakaitsealise informatsiooni ülevaatamine

Enne raietegevuse alustamist vaadatakse metsateatiselt järele kas ja kus asuvad kinnistul registreeritud kaitseväärtused. Väljatoodud tähelepanekud asuvad vastava kinnistu

Metsamajandamise programmis. Kõiki tähelepanekuid arvestades kavandatakse metsamajandamistöid parimal võimalikult viisil.

Teabetahvli ja hoiatavate märkide paigaldamine

Enne raietegevuse alustamist püstitakse raielangiga piirnevale teele teabetahvel, millel on märgitud kinnistu omanik, kinnistu nimi, tööde alguse ja lõpu kuupäev, töid teostav ettevõtte, töödejuhataja nimi ja telefoninumber ning hoiatavad märgid.

Mõjude hindamine (metsaseisundi kontroll enne ja pärast raiet ning raie ajal)

Mõjude hindamisel lähtutakse raielangiga üleandmis- ja vastuvõtmisaktis [Lisa 16](#) ja [Lisa 17](#) toodud nõuetele. Kontrollis antakse hinnang metsa seisundile enne ja pärast raiet ning märgitakse üles kavandatud tegevused. Vastavalt tuvastatud olukorrale otsustatakse edasised tegevused. Aktides määratud olukord allkirjastatakse

Üldised nõuded metsamajanduslike tööde teostamise dokumentidele

SCA sõlmib kirjalikud teenuse osutamise lepingud kõikide metsamajandamisega seotud teenuste sisseostmisel.

Metsade majandamise üldpõhimõtted ja raiemahu määramine

Metsades teostatakse raieid vastavalt seadustele, võimalustele ja vajadusele, järgides rangelt metsaseadust ja metsa majandamise eeskirja nõudeid. SCA äriplaani kohaselt toimub metsade majandamine jätkusuutlikkust silmas pidades, jälgitakse metsamajanduse kava ja sanitaarset seisundit. Metsades kasutatakse süsteemi, mis põhineb lageraielankide (tavaliselt kuni 5 hektarit, harva 7 hektarit) ning turbe-, hooldus- ja valikraie kombineerimisel. Raiering järgib Eestis

seadusega kehtestatud nõudeid. SCA metsadest varutakse taastuvat loodusvara - puitu. Mittepuidulisi saadusi ei koguta ega kasutata kaubanduslikel eesmärkidel. Iga-aastane lubatud raiemaht on määratud konservatiivsete ja hästi dokumenteeritud kasvu- ja raiete hinnangute alusel. Ettevõttele kuuluvaid metsi majandatakse põhimõttel, et raiutava puidu maht oleks proportsioonis puidu tagavara juurdekasvuga. Raiemaht võib olla ebasümmeetriline aastate lõikes. Raie ebasümmeetrisust võib olla tingitud loodusõnnetuste sagedusest ja ulatusest. Samuti on raiemaht ja puuliikide valik sõltuv turusituatsioonist, vanuselisest struktuurist ning seadusandlusest.

Metsa kasvu ja dünaamika seire

SCA majandusaasta aruandluses peetakse tagavara ja tagavara juurdekasvu arvestust 25% (maa väärtus) + 75% (bioloogiline vara) põhimõttel.

SCA lähtub bioloogiliste varade arvelevõtmisel vaid I rinde arvutuslikust juurdekasvust (edaspidi juurdekasv). Metsade haldamises ja bioloogiliste varade korrektse dokumentatsiooni arvestuseks kasutatakse meetodikat, mille kohaselt arvestatakse vegetatsiooniperioodi pikkuseks 1. juuni - 31. august.

SCA Rannametsad OÜ ja SCA metsavarad OÜ metsamaa pindalad ja mahud on välja toodud tabelis 6. Tagavarade jaotus puuliikide lõikes on kättesaadav Metsamajandamise programmis.

Tabel 6. Metsamaa pindalad ja mahud

Ettevõtte	Metsamaa pindala (ha)	Metsade üldtagavara (tm)	Piirangud (ha)	Mahu kasv (tm/a)
RM	9 031	1 167 057	1 660	34 541
MV	5 327	666 373	723	25 116
Kokku:	14 358	1 833 430	2 383	59 657

Uuendusraied

Uuendusraiate eesmärgiks on eelkõige küpsete ja üleseisnud puistute raiumine puidu saamise eesmärgil ning raie abil eelduste loomine uue metsapõlve rajamiseks. Uuendusraiet tuleks teha mistahes vanusega puistutes, mis halva tervisliku seisundi ja madala täiuse või halbade pärilike omaduste tõttu ei vasta kasutamise eesmärgile.

Uuendusraied jagunevad lage- ja turberaieteks. Tulundusmetsade majandamise valdavaks võtteks on lageraied. Turberaieid viiakse tulundusmetsas läbi valitud kasvukohtadel, kus kogemuste põhjal on võimalik suure tõenäosusega metsa turberaietega uuendada. SCA metsade majandamisel on paratamatuseks raiuda puistuid, kus esineb ulatuslik (~40%-line) kahjustus, mis on tekkinud abiootiliste või biootiliste tegurite tagajärjel. Kahjustuste hulka kuuluvad tulekahju, üleujutuse, tormi, lume, juuremädanike, tüve-, okka- ja lehekahjurite, ulukite või mõne muu teguri tagajärjel tekkinud kahjustused puistule. Halva tervisliku seisundi või halbade pärilike omaduste tõttu tehakse uuendusraieid ainult eelnevalt Keskkonnaameti poolt teostatud metsakaitseliku ekspertiisi alusel. Tormi- ja teiste ulatuslike metsakahjustuste tekkimisel on kahjustunud alade tuvastamine ja raiumine esimeseks prioriteediks. Tormiheite ja –murru korral likvideeritakse kahjustus.

Lageraie

Lageraie on üks uuendusraie meetod, millega raiutakse puistu ühe aasta jooksul alates raie algusest. Metsaseadus sätestab puistule lubatud raie kehtestamisel minimaalsed lageraiet lubavad keskmised vanused, keskmised rinnasdiameetrid puuliikide ja boniteediklasside viisi ning kui puistu rinnaspindala / täius on väiksem kehtestatust. Raiuda võib kõiki puistuid, mis vastavad või ületavad nimetatud kriteeriumeid. Lisaks on seaduses kehtestatud ka lageraielankide maksimaalne suurus. Kõvalehtpuupuistuid majandatakse püsimeetsana. Majandamisel järgitakse Metsamajandamise hea tava põhimõtteid.

Turberaie

Turberaieid tehakse eelkõige puistutes, kus lageraie tegemine pole võimalik / lubatud keskkonnaolude tõttu. Turberaie tegemisel arvestatakse metsades reaalseid võimalusi puistu uuendamiseks vajaliku loodusliku uuenduse tekkeks. Uut raiejärku ei planeerita enne, kui eelmine raiejärk on uuenenud. Turberaiete läbiviimisel arvestatakse sellega, et puistu ei muutuks raie tagajärjel tormihellaks.

Raadamine

Raadamiste algataja ei ole SCA, vajadus tuleneb avalikust huvist. Raieprotseduurid on samad, mis teiste raietüüpide puhul. Pärast raadamise lõppu teostatakse ala inventeerimine, andmed talletatakse programmi ning esitatakse Keskkonnaagentuurile kehtestamisele.

Hooldusraied

Valgustusraiel lähtutakse peapuuliigist, kuid eelistatakse kujundad segapuistuid ning säilitada haruldasemaid liike ning kooslusi. Noorendike ja keskealise metsa hooldamisel soovitakse kaaspuuliikide osakaal säilitada vähemalt 20% ulatuses. Ühtegi looduslikku puuliiki ei kõrvaldata puistust täielikult. Võimalusel säilitatakse tekkinud kõvalehtpuude ja laialehiste puude uuendus ning säilikpuud (nõuded toodud peatükis Säilikpuud).

Harvendusraiel raiutakse välja allajäänud ning haiged puud. Võimalusel välditakse puhtpuistute kujundamist ning arvestatakse bioloogilise mitmekesisuse ja pinnavormidega. Harvendusraiate tulemusel ei vähene puistute juurdekasv ja vastupidavus kahjustavatele mõjuritele – torm, lume vaalimine jms. Soojemal perioodil on harvendusraietel eelistatud kasvukohatüübid, mis ei asu viljakatel ja lubjarikastel muldadel, kus on suurim oht juurepessu levikuks. Harvendusraiate teostamisel suuremates, suhteliselt ühevanuselistes okaspuumassiivides kujundatakse

võimalusel kinnistu servadele lehtpuu osalusega ribad, mille eesmärgiks on tuulekindlate, tuldtõkestavate ja mitmekesisust tagavate metsaservade loomine.

Sanitaarraie kavandatakse metsas, kus esineb surnud või kahjustatud puid ja nende väljaraie on metsakasvatuseks seisukohast vajalik. Sanitaarraiel raiutakse enamasti haigeid ja kahjustatud, aga ka surnud ja surevaid puid. Näiteks on vaja pärast suuri tormi, kui ulatuslikel metsaaladel on puud ümber heidetud või tormi murtud, mets koristada. Putukkahjustuste puhul võib eesmärgiks olla kahjustuskolde likvideerimine.

Valikraied

Valikraiete eesmärgiks on metsa majandamine püsimetsana. Toimub väljaraiutud või väljalangenud puude pidev asendumine või asendamine uute puudega ning erivanuselise metsa kujundamine. Valikraieid tulundusmetsas üldjuhul ei planeerita, kuna see eeldab väga spetsiifiliste tingimuste olemasolu ja üksnes püsimetsamajandamise põhimõtte kestvat rakendamist.

SCA kinnistutel teostatud raied aastal 2023 on esitatud tabelis 7.

Tabel 7. SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ raied 2023, ha

Raietüüp	MV	RM	Kokku
Lageraie	87,9	139,1	226,9
Sanitaarraie	1,4	17,1	18,5
Valikraie	0,6		0,6
Aegjärkne raie	1,2		1,2
Harvendusraie	38,6	32,3	70,9
Trassiraie	0,1		0,1
Valgustusraie	145,3	44,9	190,1
Kokku	275,1	233,3	508,4

Raietehnoloogia

Lageraiejärgsest kännustikust küpse okasmetsani kulub mitu inimpõlve. Tehtud viga metsa majandamisel võib avalduda mitu aastakümnet hiljem. Seetõttu on oluline, et metsatöid tehes kasutatakse tunnustatud metsamajandamisvõtteid, professionaalset meeskonda ning töökorras seadmeid. Põhjamaades on levinud metsa ülestöötamisel masintööjõu kasutamine. SCA metsade ülestöötamisel kasutatakse peamiselt metsamasinaid. Raiesse määratud puistu valmistatakse ette tööde korraldaja poolt. Ettevalmistusel märgitakse vastavate märkelintidega vääriselupaigad, teised loodusväärtused ja pärandkultuuri asukohad, mis jäetakse raiest välja.

Kinnistute piiride tuvastamine

Kõikide maaüksuste katastriüksuste piirid on määratletud ja kaardistatud vastavalt kehtivale seadusandlusele. Tavapraktikas kasutatakse GPS-süsteemi kinnistu piiride tuvastamisel. Juhul, kui looduses ja GPS-süsteemiga jäävad piirid ebaselgeks, konsulteeritakse piirinaabritega ning vajadusel ka mõõdistajatega. Raiepiirid märgistatakse metsas märkevärviga või märkelindiga. Värviga/lindiga märgitud puud jäävad kasvama. Vajadusel eemaldatakse enne masinatöö alustamist alusmetsa segav osa (võsa). Harvester langetab, laasib ja järkab puud raielangil sortimentideks. Metsamajandamisel kasutatakse raietehnoloogiat, millega välditakse likviidse puidu kadu ning kasvama jäetud puude kahjustamist.

Metsasaaduste transport

SCA metsaaladele lähenetakse eraldisepõhiselt arvestades esinevaid erisusi. Ettevõtte tagab metsamajandamisvõtete oskusliku rakendamise, mis on ühtlasi nii efektiivne kui ka optimaalne. Kinnistutel korraldatakse raie ja puidu kokku- ja väljaveoga seotud tegevusi võimalusel nii, et

keskkonnaväärtused säiliks, kaubanduslikke jäätmeid oleks võimalikult vähe ja kahju muudele metsasaadustele ja –teenustele oleks välditud.

Metsa ülestöötamise aeg valitakse vastavalt pinnasetüübile ja ilmastikuoludele ning raiel, väljaveol ja transpordil lähtutakse põhimõttest, et kahjustus pinnasele oleks minimaalne. Märgadel ja viljakatel muldadel arvestatakse pinnase kahjustuse suurenenud tõenäosust ning soovitakse lasta metsamasinaid metsa vaid juhul, kui ollakse veendunud, et pinnast ei kahjustata. Vastavalt metsa majandamise eeskirjale, raietööde käigus kahjustatud teed, sihid, kraavid, sillad ja truubid korrastatakse vähemalt raieeelsele tasemele ühe aasta jooksul metsateatise kehtivuse lõppemisest arvates. Juhul, kui SCA kinnistutelt hangitud puitu hakatakse müüma FSC väitega juhindutakse tarneahela protseduurireeglitest.

Raiutud puidu koguse üle peetakse arvestust harvesteri poolt mõõdetud tihumeetrite alusel.

Raiejäätmed

SCA metsakinnistute majandamisel käideldakse tegevuse tagajärjel tekkinud jäätmed (laasitud oksad, võsa) võimalikult keskkonnahoidlikul viisil. Üheks võimaluseks on raiejäätmed ja madalakvaliteediline lehtpuu (näiteks paju, remmelgas, valge lepp) müüa hakkepuidu tootjale. Hakkepuit on keskkonnasõbralik ning kõrge kütteväärtusega energiaallikas.

Kui raiejäätmeid on vähe, paigutatakse need vaaludesse, et masinate veoteid tugevdada. Nii vähendatakse metsamasinate negatiivset mõju mullale ja selle veerežiimile ning hoitakse ära tüve- ja juurekahjustused. Teetäite, langi ettevalmistamise või muude tegevuste käigus tekkivaid jäätmeid (nt. kivid, oksarisu) ei paigutata kraavidesse ega ojadesse vaid ladustatakse vastavalt seadusandlusele. Kirjeldatud viisidel on rakendatud meetmed mullakahjustuste minimeerimiseks.

Kuivendussüsteemid

Ettevõtte initsiatiivil ei rajata metsamaadele uusi kuivendussüsteeme. Vajadusel renoveeritakse olemasolevaid kuivenduskraave ja truupe vastavalt kehtivale seadusandlusele seda juhul, kui

projekti läbiviimiseks on ühine huvi ning kui see on vajalik ülejäänud kuivendussüsteemi toimimiseks. Vajadusel (võimalusel) kaasfinantseeritakse teostust. Võimalusel tutvume enne kooskõlastamist projekti keskkonnamõtjude hindamisega, mis salvestatakse ettevõtte serveris. SCA kaitsealadel olevaid kuivendussüsteeme ei renoveerita ega hooldata v.a. juhul, kui see on vajalik ülejäänud kuivendussüsteemi toimimiseks (k.a. soode alal). Juhtudel, kus tegevus on oluline kaitseväärtuse säilitamiseks ja projekti läbiviimiseks on ühine huvi, antakse luba töid läbi viia. Kõik tegevused toimuvad kooskõlas kaitsealavalitsejaga. Kuivendussüsteemide renoveerimisel lähtutakse [Lisa 28](#) „FSC & kraavid- juhend ja selgitused“ juhendist.

Infrastruktuur

Eestis on infrastruktuur heal tasemel. Metsamajandamistööde käigus kahjustatud teed korrastatakse vastavalt kehtestatud seadusnõuetele vähemalt tööde eelsesse seis. Piirisihte hooldatakse mahus ja kohtades, mis võimaldab metsa majandada ja tagab ligipääsu metsaosadele tulekahjude ja muude metsakahjustuste korral.

Metsauuenemine

Metsauuendamise eesmärgiks on metsade järjepidevuse tagamine uuendades metsa aktiivselt. Nii saadakse tulevikuks väärtuslikke okas- ja lehtpuupuustuid, millega metsad ja sellega kaasnev metsamajandus suudab täita nii ökoloogilisi, majanduslikke kui sotsiaalseid funktsioone.

SCAle on oluline, et kogu protsess, alates metsataimede istutamisest kuni metsamaterjali müügini, toimuks looduslähedaselt, keskkonnasäästlikult, vastutustundlikult ning sotsiaalselt õiglaselt. Metsade majandamisel ei soovita muuta metsamaad mitte ühekski teiseks maakasutustüübiks.

Ettevõtte kinnistutel kindlustatakse metsa jätkuv püsimine majandades metsa viisil, mis tagab metsa uuenemisevõime ja suurendades metsa juurdekasvu. SCA lähtub tegevuses metsade inventeerimisandmetest võttes arvesse looduslikku uuenemist kombineerituna majandusliku

otstarbekusega. Metsaseaduse kohaselt on kohustatud pärast uuendusraiet või metsa hukkumist metsa istutamine või uuenemine viie aasta jooksul (v.a. loo kasvukohatüübis kümme aastat).

Taasmetsastamiseks kasutatakse SCA lankidel kolme meetodit:

1. langi looduslikule uuenemisele jätmine;
2. looduslikule uuenemisele kaasaaitamine;
3. metsaistutus / külv.

Vastavalt maapinna iseärasustele kasutame kõiki kolme meetodit.

Metsauuenduse peapuuliigi valikul lähtutakse turu konjunkturist, metsamajandamiskavas antud soovitusi, kasvukohatüüpide potentsiaalil põhineva riigimetsa uuendamisjuhendis antud soovitusi, metsakasvatustalike kogemusi ja varem antud kohas kasvanud metsa koosseisu arvestades.

Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine metsade majandamisel

SCA metsamaadel tagatakse majandamisel tulemuslikult looduslikult esinevate pärismaiste liikide jätkuv olemasolu ning säilitatakse bioloogilise mitmekesisuse jätkumist. Vahekasutusraietega välditakse puhtpuistute kujunemist ja soodustatakse segapuistute arengut. SCA-le on oluline, et asjakohaste töötajate teadmised bioloogilisest mitmekesisusest ning looduskaitsest oleksid võimalikult heal tasemel. Täpsema informatsiooni ja suuniste saamiseks võetakse ühendust Keskkonnaametiga.

Langile kasvama jäävad puud

SCA metsade majandamisel jäetakse võimalusel langile seemnepuud, kõrge bioloogilise-, esteetilise- ja kultuurilise väärtusega säilikpuud, tüükad ja lamapuit. Vastavalt vajadusele ja võimalusele puhverribad. Langile kasvama / lamama jäetud puud / puuosad on vajalikud metsa uuenemiseks, mitmekesisuse säilitamiseks ning lageraie tugevakeskkonnamõju leevendamiseks.

Nii vähendatakse raielankide soostumist, lageraiele järgnevaid temperatuuride äkilisi kõikumisi, tagatakse loodusliku mitmekesisuse säilimine ja metsaökosüsteemi kiirema taastumine.

Seemnepuud

Vajadusel ja võimalusel säilitatakse seemnepuud raielangi looduslikuks uuendamiseks või kultiveerimise toetamiseks. Seemnepuudena säilitatakse sobiva tüve, võra ja tervisliku seisundiga tormikindlaid puuliike - mände, arukaski ja saari. Metsa majandamise eeskiri sätestab seemnepuudele ja nende säilitamisele esitatavad nõuded ja seemnekandvusega määramise korra. Sõltuvalt tingimustest jäetakse seemnepuid vajadusel grupiti või ribadena. Seemnepuud raiutakse talvel lumekattega perioodil, vältides looduslikult tekkinud elujõulise uuenduse kahjustamist, kuid enamikel juhtudel SCA kinnistutel ei raiuta seemnepuid pärast nende ülesande täitmist vaid jäetakse taasmetsastunud alale kasvama. Seeläbi kaitsevad seemnepuud noort järelkasvu päikesepõletuse eest ning mitmekesistavad looduslikku ilmet ja elustikku. Langile jäetud seemnepuude valik toetab geneetilist ja liigilist mitmekesisust ökosüsteemis.

Säilikpuud

Säilikpuud on lageraie tugeva keskkonnamõju vähendamiseks, bioloogilise mitmekesisuse tagamiseks ja metsamaastike ilmestamiseks. Säilikpuu rolli täidab ka kasvama jäetud seemnepuu, kui seda ei raiuta peale metsauuendusliku ülesande täitmist. Säilikpuudel on kaks põhilist eesmärki. Esiteks soovitakse säilitada enne raiet elanud, eeskätt puude peal või sees, elanud samblaid, samblikke, seeni, putukaid ja teiste liikide isendeid. Teiseks pakuvad säilikpuud järgmistes metsapõlvkonnas elutingimusi põlispuudega seotud liikidele. Säilikpuid ei langetata, need jäävad hiljem kõdunevaks lamapuudeks. Võimalusel jäetakse puud grupiti. Uuendusraiel jäetakse säilikpuid vähemalt 15 tk/ha.

Säilikpuudeks tuleb eelistada kõvalehtpuid ning haaba, mändi ja musta leppa. Säilitada tuleb auguga ja tules kahjustada saanud puid, suurte linnupesadega, suure rinnasdiameetriga, vanu ja laia võraga puid arvestades nende ökoloogilist väärtust ning vastupidavust tuultele. Täpsemad nõuded säilikpuude valiku ja paiknemise korra sätestab metsa majandamise eeskiri.

Tüükad ja lamapuit

Lamapuiduna eelistatakse grupiti paiknevat ja võimalikult suure läbimõõduga puitu. Säilitada on võimalik eelkõige loodusliku uuenduse gruppides, märgades sulglohkudes ja nende vahetus ümbruses ning metsaservades paiknevad lamapuidu grupid. Lamapuidu säilitamine ei tohi kahjustada metsa uuendust. Lamapuit, mille läbimõõt on suurem kui 20 cm, tuleb säilitada ja vähemalt 10 tm/ha raielankidel. Tüükad (jalalseisvad surnud puud), mille läbimõõt on suurem kui 15 cm, tuleb säilitada, v.a. juhud, kui need ohustavad tervist.

Puhverribad

Võimalusel säilitatakse olemasolevad puhverribad ning soodustatakse tormikindlate ja elujõuliste puhverribade teket ja säilitamist järgmistel juhtudel:

1. väga järskudel nõlvadel (>45 kraadi);
2. vooluveekogude äärde (v.a. kuivenduskraavid) (kuni 5-meetrine riba);
3. avamaastike äärde (põllumassiivid, soo-alad);
4. vahetult elukondlike hoonete juurde.

Puhverribasid ei jäeta, kui ei kasva sobivaid puid (nt. kasvama jäetud puud on tormihellad, kuusk) ja/või kasvavad teede poole kaldu ohustades taristul liiklejad.

Veeressursside kaitse

Veeressursside kaitset reguleerib Eestis Looduskaitseseadus (§4, §11, §12, §37) ja Veeseadus (§29). SCA on kehtestanud lisanõude kalda piiranguvööndi lageraielangi pindala kohta, milleks on 10-200 m, mida võetakse metsamajandamistegevuse planeerimisel ja rakendamisel võimalusel arvesse.

Järelkasv

Kui metsamaal kasvab esimese rinde all järelkasv, siis jäetakse see võimalusel raietööde käigus alles. Enamasti ei ole järelkasvu säilitamine siiski otstarbekas, seda eriti kuuse puhul. Kasvus kinni jäänud kuuse eeluuenduse raiejärgseks toibumiseks kulub ligikaudu viis aastat. Selle aja jooksul vahetuvad varjuokkad valgusokaste vastu. Seejärel kulub eeluuenduse elustumisajaks seitse kuni kümme aastat. Seega kasvus kinni jäänud kuuse järelkasv saavutab sarnastes tingimustes kasvava kuuse kultuuriga võrdse juurdekasvu 15 aasta möödudes. Sellise perspektiivitu kuuse järelkasvu säilitamine põhjustab tarbetut konkurentsi raie järgselt kultiveeritud ja/või looduslikult tekkivale uuendusele, pikendab oluliselt raieringi ja suurendab juurepessu leviku ohtu.

Kõvalehtpuu-uuendus lõigatakse tagasi / tüügastatakse juhul, kui noori taimi on kahjustanud ilmastik, ulukid või järelkasvu on kahjustatud metsa ülestöötamise käigus. Raietöödel ei raiuta harilikku jugapuud (*Taxus baccata*).

Istutusmaterjal

Ebaefektiivse loodusliku uuenemise korral rakendatakse meetmeid, mis aitavad kaasa langi uuenemisele (maapinna mineraliseerimine, seemnete külv, istutustööd, looduslikule uuendusele kaasa aitamine) lähtuvalt seaduses kehtestatud nõuetele. Metsamaa taastamisel kasutatakse pärismaiseid puuliike, mis on ökoloogilistelt paikkonna ja majandamisesmärkidega hästi kohanenud. Puuliikide valikul on järgitud metsa korraldamise juhendi lisas väljatoodud kasvukohatüüpides eelistatud peapuuliike. Samuti järgitakse reaalselt olukorda langil. Olukord, kus langil kasvavad kiirekasvulised lehtpuuliigid, sinna ei eelistata istutada kuuske, mis jääks kohanenud puuliikide konkurentsis alla. Puuliikideks on hariliku männi (*Pinus sylvestris*), hariliku kuuse (*Picea abies*) ja arukase (*Betula pendula*) istikuid. Metsaistutustöödeks vajalikud istikud ostetakse kohalikest metsataimlatest või SCA grupi ettevõtelt Rootsist. Puutaimed on kasvatatud paljasjuure- või konteinermeetodil. Istutustööd toimuvad kevadel ja sügisel, kui ilmastikuolud on sobivad. SCA kinnistutele istutatud puude arv puuliikide lõikes on toodud tabelis 8.

Tabel 8. Istutatud puude arv SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ kinnistutel

Puuliik	MV				RM			Kokku
	2020	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
Harilik kuusk	115 500	126 364	152 930	133 646	53 370	46 280	120 196	748 286
Harilik mänd		113 168	92 535	36 162	22 936	62 817	81 700	409 318
Kokku	115 500	239 532	245 465	169 808	76 306	109 097	201 896	1 157 604

Lankide uuenemist kontrollib ka Keskkonnaamet, kes vastava puuduse avastamisel teeb ettekirjutuse ala uuendamiseks. SCA võtab sellised ettekirjutusi tõsiselt ning rakendab uuendusmeetmeid esimesel võimalusel. SCA kinnistutel kasutatakse metsakasvatuse praktikat, mis sobib ökoloogiliselt taimestiku, liikide, paikade ja majandamisesmärkidega. SCA metsades ei esine võõrpuuistandusi ning ei kasuta istutusmaterjalina võõrpuuliike. Levinud võõrliikide leviku laienemist jälgitakse pidevalt inventeerimisandmete kogumisel. Vajadusel rakendatakse meetmeid, et võõrliiki tõrjuda või hävitada.

SCA metsades ei kasutata metsataimi, mis on geneetiliselt muundatud (*genetically modified organisms*). Samuti ei kasutata metsamaa produktiivsuse tõstmiseks väetisi ja kahjurite tõrjeks keemilisi taimekaitsevahendeid.

Elujõulise metsamajandamise tõendamine

SCA esitab igal aastal FSC audiitoritele aruande, kus on ära toodud ettevõtte bioloogilised varad ja puidu aastane arvestuslik juurdekasv. Lankide alusel (katastrinumber + eraldise number) esitatakse dokumenteeritud andmed raiutud liikide ja koguste kohta (kasvava metsa järgi). Lisaks esitatakse seire kohta käiv informatsioon. Õigustatud huvi korral on huvigruppidel ja asjasse puutuvatel isikutel õigus SCA metsamajandamiskava kohta informatsiooni saada (v.a. konfidentsiaalne informatsioon).

Organisatsiooniväline kontroll

Ettevõtte tegevust kontrollitakse järgmiste asutuste poolt:

1. SCA esitab igal aastal Maksu- ja Tolliametile lõppenud majandusaasta kohta metsadeklaratsiooni;
2. Keskkonnainspeksioon, kes kuulub Keskkonnaministeeriumi valitsemisalasse, kontrollib seaduste täitmist metsade haldamise ja majandamise erinevates etappides;
3. Keskkonnaameti metsandusspetsialistid kontrollivad esitatud metsateatiste menetlemisel metsaseaduse täitmist ja pisteliselt takseerandmete õigsust looduses. Samuti kontrollitakse lankide uuenemist viie aasta möödudes raiest ja nõuetele mittevastamise korral tehakse ettekirjutised;
4. Metsaregistrile esitatavad inventeerimisandmeid kontrollivad Keskkonnaagentuuri audiitorid.

Looduskaitse

Eestis reguleerib looduse säästlikku kasutamist lisaks looduskaitseseadusele ka metsaseadus, veeseadus jt. Lisaks on loodud terve hulk seaduste alamakte, mis samuti sätestavad erinevaid regulatsioone nii tulundus-, kaitse- kui ka hoiumetsadele. Piirangud võivad tuleneda nii kinnitatud kaitsereežiimiga kindlate piiridega aladele kui ka kaitstava liigi elupaigale. Andmebaasid kaitstavate alade – rahvusparkid, maastikukaitsealad, looduspargid jms – kohta on olemas ka avalikult kasutamiseks. Avalikult kasutamiseks ei ole kaitstavate liikide (loomad, linnud, kahepaiksed, selgrootud jt) elupaikade vööndite andmebaasid. Eesti loodus on väga mitmekesine ning sisaldab küllaltki palju erinevate režiimidega kaitstavaid piirkondi, siis on küllaltki suur tõenäosus, et halvasti planeeritud raietöödega võib loodust kahjustada.

Selleks on oluline alati enne raie alustamist veenduda kehtiva ning nõuetekohaselt kinnitatud metsateatise olemasolus ja sisus. Kõik metsateatised on kinnitatud Keskkonnaameti poolt, kellel on olemas kõik võimalused määrata ja hinnata planeeritud raiega tekkivad võimalikud vastuolud. Sellisel puhul on risk raietöödega kahjustada kaitseväärtusi väike.

SCA riiklikult kehtestatud kaitsealuste metsade asukohad on teada ja kaardistatud [Lisa 21](#). Majandamisvõtete valikul lähtutakse sõltuvalt kaitseväärtusest Looduskaitseadusest ning Vabariigi Valitsuse määrustest. Abiks majandamisel on EELIS, Metsaregister ja Keskkonnaregister. Kehtestatud kaitsealade majandamisel kehtib põhimõte, mille kohaselt ei soovita teostada kaitset vajavatel aladel majandamistegevusi, kui tegevus võib põhjustada kaitseväärtusele pöördumatut kahju, v.a. vältimatud sanitaarraied, mis kooskõlastatakse eelnevalt Keskkonnaametiga. Kõik metsamajanduslikud tööd, mille mõjupiirkonnas asub kaitseväärtus ning millest SCA on teadlik, tehakse Keskkonnaameti ja teiste asjassepuutuvate ametkondade kirjalikul nõusolekul, nii, et häiring oleks ennetatud või viidud miinimumini.

Kõrge kaitseväärtusega kaitsealad (KKV)

Kõrge kaitseväärtusega alade tuvastamiseks SCA kinnistutel kasutatakse riikliku looduskaitse andmebaasi EELIS (Eesti Looduse infosüsteem) ning SA Eestimaa Looduse Fondi koondatud potentsiaalsete vääriselupaikade andmebaasi. Kõrge kaitseväärtusega alad on registreeritud ettevõtte metsamajandamisprogrammis LVM Geo.

Kõrge kaitseväärtusega alad on jaotatud kuute kategooriasse:

KKV 1- elurikkus;

KKV 2- ökosüsteemid maastiku tasandil ja ökosüsteemide kompleksid;

KKV 3- ökosüsteemid ja elupaigad;

KKV 4- esmatähtsad ökosüsteemiteenused;

KKV 5- kogukonna vajadused;

KKV 5- kultuuriväärtused.

SCA kinnistutel esinevate kõrge kaitseväärtusega alade jaotus on välja toodud tabelis 9. KKV 3 kattub KKV 1 ja KKV 2-ga.

Tabel 9. SCA kõrge kaitseväärtusega alad

KKV	KKV allkat.	Reegel	KKV kategooria	MV	RM	Kokku
1	1.1	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	I ja II kategooria kaitsealuste liikide piiranguvöönd	241	657	898
	1.2	Keelatud	Vääriselupaigad	3	11	14
	1.3	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	Loodusdirektiivi metsaelupaigad	84	79	163
	1.4	Keelatud	Liikide ja elupaikade kaitseks kehtestatud sihtkaitsevööndid	65	136	201
	1.5	Keelatud	Loodusreservaat	0	0	0
	1.6	Majandustegevus lubatud ainult eksperthinnanguga	Potentsiaalne vääriselupaik	58	321	379
	1.7	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	Liikide kaitseks seatus majandamis- ja liikumispiirangud	7	11	17
	1.8	Keelatud	Projekteeritavad alad	59	114	174
2	2.1	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	Kaitsealused alad	7	10	17
	2.2	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	Natura 2000	8	10	18
4	4	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	Veekaitse	170	259	429
6	6	Majandustegevus lubatud vastavalt seadusele ja FSC nõuetele.	Kultuuriväärtused	21	53	73
Kokku				723	1 660	2 384

Hoiualade ja sihtkaitsevööndites järgitakse rangelt looduskaitseeadust, kaitseeeskirju ja kaitseala valitseja poolt kehtestatud eeskirjadest tulenevaid piiranguid. Antud alade majandamisel kehtib eelkõige ettevaatusprintsipi rakendamise põhimõte, mille kohaselt ei soovita teostada kaitset vajavatel aladel intensiivset majandamistegevust v.a. vältimatud sanitaarraied ja raietegevuse optimeerimisega seotud väikesemahulised muud raied, mis kooskõlastatakse enne tööde alustamist looduskaitse spetsialistidega.

Juhul, kui kavandatav majandamistegevus piirneb I ja II kaitsekategooria või Eesti Punase Raamatu väljasurnud või ohustatud liikide nimistusse kuuluva liigi teadaolevas kasvukohas, elupaigas, konsulteeritakse keskkonnaameti spetsialistidega enne tööde alustamist. Kaitsealadel olevaid kuivendussüsteeme ei renoveerita ega hooldata. Juhtudel, kus tegevus on oluline kaitseväärtuse säilitamiseks ja projekti läbiviimiseks on ühine huvi, antakse luba töid läbi viia ja vajadusel/võimalusel kaasfinantseeritakse teostust. Kõik tegevused toimuvad kooskõlas kaitsealavalitsejaga.

Vääriselupaigad (VEP) on arvatud kõrge kaitseväärtustega metsade hulka ning nende alade majandamisel kehtib ettevaatusprintsipi rakendamise põhimõte ning seetõttu kuuluvad metsaalad looduslikule arengule.

Enamus **I, II ja III kaitsekategooria liikidest** asuvad sihtkaitsevööndis, piiranguvööndis, hoiualadel või Natura alade nimistikus. I, II ja III kaitsekategooria liikide kaitse tagatakse kaitse-eeskirja alusel ja/või kui ei ole kehtestatud liigile kaitse-eeskirja lähtutakse Keskkonnaameti spetsialistide ettekirjutistest, mis tagavad majandamistegevuse rakendamisel parimad majandamisvõtted liigi elupaiga kaitseks. Aladel, kus asuvad kaitset vajavad liigid, soovitakse piirata metsamajandamistegevust lähtudes ettevaatusprintsibist.

Kaitsealade piiranguvööndite, liigi püsielupaikade piiranguvööndite, Natura 2000 alade (sisalduvad kaitseala piiranguvööndites, v.a. 4,5 ha) majandamisel lähtutakse sarnaselt KKV3 –e põhimõtetele, mille kohaselt majandatakse metsasid ainult kehtiva kaitseeeskirja alusel. Kõik tööd kooskõlastatakse eelnevalt kaitseala valitsejaga. **Kallas / rand alade** majandamisel jälgitakse võimalusel 1 ha lageraielangi suuruse piirangut.

Infiltratsioonialad, survealad, põhjaveega alad- majandamisel lähtutakse Looduskaitseaduse (LKS) nõuetest. SCA soovib kaitsta **soometsadele*** omast liigniisket pinnast ja iseloomulikku taimestikku jättes need majandamistegevusest välja. Antud aladeks on valitud siirdesoo, madalsoo ja raba kasvukohatüüpide metsad. Ettevõtte võib teostada metsamajandamistööd nimetatud kasvukohatüüpides sellises mahus, et majandamistegevusest väljas olevate soometsade maht kaitse- ja katsealade pindalas tagaks 10 protsendi kaitse- ja katsealade osakaalu metsaalade kogupindalast. Igal aastal esitatakse FSC audiitoritele nimekiri soometsadest (koos pindalaga), mis kaitse alt välja arvati.

*Kaitse alla ei kuulu kõdusoometsades levivad mustika-kõdusoo, jänese kapsa-kõdusoo kasvukohatüübid ja lodu kasvukohatüüp.

Puhkemetsade majandamistegevuse planeerimisel kooskõlastatakse raietegevused eelnevalt kokkuleppe sõlminud isikutega. Üldiselt välditakse puhkemetsades intensiivset metsamajandamistegevust.

Muinsuskaitseobjekti piiranguvööndi majandamisel lähtutakse muinsuskaitseadusest ja kehtestatud kaitse-eeskirjadest. Taksatorid registreerivad uued pärandkultuuriobjektide ja looduse üksikobjektide leiud programmi (eraldise tasemel). Metsades, kus esineb kinnismälestiste, nagu kultusekohtade, sõjahaudade, koobaste, arhitektuuriajaloolise väärtusega ehitiste ja mälestusmärkide ning pärandkultuuriobjekte välditakse objektide kahjustamist ning risustamist raidmetega. Vajadusel puhastatakse objekt võsast.

Pärandkultuuri ja muinsuskaitse piirangualad SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ kinnistutel on esitatud [Lisa 21](#).

Kaitseväärtuste seiramine ja tuvastamine

Looduskaitsealuste liikide seiramine- EELIS

Majandamistegevuse planeerimisel kasutatakse riikliku looduskaitse andmebaasi EELIS ja metsaregistrit, mis pakub pidevalt (keskmiselt üks kord kuus) kaasajastatud informatsiooni looduskaitsealuste väärtuste kohta. Andmebaas on kättesaadav asjakohastele töötajatele ja alltöövõtjatele.

I, II, III kaitsekategooria liikide leiukohtade avastamine

Kui SCA töötaja või alltöövõtja (nt. taksaator) leiab metsamajandusüksuselt välitööde käigus võimaliku kaitseväärtuse või juhib tähelepanu kaitseväärtusele mõni teine isik või valitsusväline organisatsioon, teavitatakse Keskkonnaameti looduskaitse spetsialisti, et säilitada kaitseväärtused parimal võimalikul viisil. Võimalusel jäädvustatakse leid digitaalpildina (lähivaade leiule ja vaade maastikule) ja asukoht märgistatakse kaardil ja edasi võetakse ühendust Keskkonnaametiga, kes otsustab edasised sammud. Seniks kuni ei ole määratletud alade staatus rakendatakse ajutist raiekeeldu kinnistul kuni professionaalse arvamuse saamiseni. Kogu informatsioon talletatakse metsamajandamise programmis (eraldisepõhiselt) ja/või vastava kinnistu kaustas. Sel viisil on metsamajandamise tööde kavandamise, läbiviimise ning kontrollimise ajal kasutamisel täpseimad lähteandmed. Seiret kaitseväärtuste seisukorra muutuste hindamiseks viivad läbi Keskkonnaamet ja teised huvitatud organisatsioonid.

Vääriselupaikade tuvastamine

Taksaatorid järgivad metsade inventeerimisel vääriselupaikade tunnuseid ([Lisa 21](#)). EELIS-e andmekaartidel naaberkinnistul tuvastatud VEP-alade puhul on SCA kinnistul kõrgendatud tähelepanek vääriselupaiga tuvastamiseks.

Puhkemetsade tuvastamine

Rekreatiivsete metsade määramine välistunnuste alusel:

- Sisse tallatud metsarajad;
- Kasutatav (nähtav) kalastuskoht (nt. paat jõe kaldal);
- Lökkeplatsi jäänused;
- Vaatlustornid, majakesed, onnikesed;
- Looduse üksikobjektide (ristipuud, kiviaiad, pärimusega seotud puud) olemasolu;
- Esineb rohkesti metsasaadusi;
- Kõrvalkinnistul paikneb mõni populaarne vaatamisväärsus;
- Asub asulate lähedal, hea ligipääsetavus.

Negatiivsed ilmingud puhkealadel:

- Puud ja põõsad saavad viga ning nende seisund halveneb;
- Tallatakse ja vigastatakse metsapuude looduslikku uuendust, puistu uuenemisvõime väheneb või kujuneb puuliikide vaheldus ebasoodsaks;
- Metsas kuhjub prügi;
- Sagenevad metsatulekahjud;
- Alustaimestik, samblad ja samblikud saavad kahjustada;
- Pinnase vee- ja tuuleerosioon;
- Teedel ja radadel tiheneb pinnas ja vigastatakse juuri, tekib erosioon, rannaalal ka;
- Lahtine liiv; seetõttu halveneb metsa seisund ning pidurdub juurdekasv;
- Sissetallatud rajad laienevad.

Lisaks metsas tuvastatavatele puhkemetsa tunnustele suheldakse naaberkinnistu omanikega. Naabrite jaoks olulise puhkeväärtusega alad registreeritakse ja võetakse võimalusel majandamistegevuse rakendamisel arvesse (nt. muudetakse raieplaneeringut, jäetakse puhverriba).

Puhkemetsa riskide maandamine / olukordades käitumine

1. Ebaseadusliku tegevuse ilmnemisel (röövkalapüük, ulukite püünised jms) teatatakse võimalikust keskkonnakahjustust tööde korraldajat ja Keskkonnainspektsiooni. Kui kahju ei ole tekitatud inimestele / keskkonnale, siis teavitatakse tööde korraldajat, kes leiab vastavalt olukorrale lahenduse. Kõik olukorrad märgitakse [Lisa 22](#).
2. Kinnistud, kus on maha pandud suuremas koguses prügi registreeritakse. Üks kord aastas tehakse ülevaade prügistatud kinnistutest ja edasi organiseeritakse prügi äravedu metsamaalt kolme aasta jooksul.
3. Võimalusel likvideeritakse kooskõlastamata lõkkekohad.
4. Juhul, kui puhkemetsasid kasutatakse väga aktiivselt ja sellest tulenevalt esinevad puude, pinnase kahjustused, siis on SCA-I õigus püstitada keelumärgid metsaserva äärde. Igasugune tegevus/informatsioon salvestatakse Metsamajandamise programmi ja kirjeldatakse.

Pärandkultuuriobjekti tuvastamine

Pärandkultuuriobjekte tuvastatakse rutiinse metsa inventeerimise käigus. Kultusekohtade, sõjahaudade, koobaste, arhitektuuriajaloolise väärtusega ehitiste ja mälestusmärkide ning pärandkultuuriobjektide tuvastamisel märgitakse leid programmi ja kirjeldatakse vajadusel täpsemalt lisainfosektsioonis. Pärandkultuuriobjektide nimistik asub [Lisa 21](#). Vajadusel võetakse ühendust Muinsuskaitseametiga.

PEFC siseaudit

Kõiki ettevõtte PEFC metsamajandamise ning tarneahela valdkondi hõlmav siseaudit viiakse läbi kord aastas enne välisauditit.

Siseauditi eesmärk on saada kinnitust, et ettevõtte PEFC juhtimissüsteem:

1. vastab ettevõtte vajadustele ja rahvusliku metsamajandamise standardi nõudmistele
2. on efektiivselt rakendatud ja korras hoitud.

Igal siseauditil on oma kindel ulatus ning eesmärk. Auditi käigus teostatud vaatlused ja tuvastatud mittevastavused kirjeldatakse, võetakse tarvitusele korrigeeriv ja ennetustegevus ning analüüsitakse põhjus. Siseauditi dokumentatsioon säilitatakse Sharepointis.

PEFC auditi kokkuvõte

14.12.2022 viidi läbi PEFC metsamajandamise järelevalveaudit. Auditi tulemusena leiti üks parandusettepanek- ettevõtte peab välja selgitama ohutu töökauguse elektriliinidest.

PEFC kriteeriumid ja nende täitmine

1. SCA on koostanud kõikide kinnistute kohta metsamajandamiskavad, mis asuvad Metsamajandamise programmis. Kinnistute kohta käivate andmete muutmise kohustus on terminalijuhil ja metsnikul.
2. SCA metsade kasutamise eesmärk on määratletud ning huvitatud osapooltele nende soovil kättesaadavad ettevõtte asukohas ja sisemiseks kasutamiseks Sharepointis. Metsaregistris on kõik andmed kinnistute kohta avalikud.
3. SCA rakendab ajakohast seiresüsteemi, millega
  - jälgib metsade seisundit ja metsakahjustusi;
  - raiutud puidu kogust, raiutud ala pindala ja uuendatud metsaala pindala;

- registreerib metsakahjustused ja teavitab neist asjakohaseid asutusi;
- arvestab metsamajandamiskava koostamisel.

Seire toimub Metsamajandamise programmis oleva metsamajandamiskavade alusel ja seire tulemused fikseeritakse iga kinnistu andmetes.

4. SCA tagab muinsus- ja looduskaitseobjektide ning kultuuriväärtusega objektide säilimise Metsamajandamiskavade baasil on SCA koostanud nimistu nende objektide kohta katastritunnuste lõikes. Iga metsamajandamisega seotud töö ja tegevuse alustamist vastaval katastritunnusel kontrollib metsnik, kas mõni nimetatud objektidest asub sellel kinnistul ja rakendab kohaseid kaitsemeetmeid.
5. SCA säilitab metsa ökosüsteemi tervise ja elujõu.
6. SCA kasutab kaitseks haiguste ja kahjurite eest kohaseid võtteid ja vahendeid .
7. SCA säilitab metsamajandamisel metsa tootlikkuse.
8. SCA metsamajandamine soodustab mitmekülgset metsakasutust (näiteks seenel käimine, jahikokkulepped). Ettevõtte ise ei majanda mittepuiduliste metsaresurssidega.
9. SCA kasutab maapinna ettevalmistamisel kasvukohale sobivaid võtteid.
10. SCA tagab metsade majandamisel kvaliteetse uuenemise – metsa kasvu ja dünaamika seire; metsauuenduse kontrollimine.
11. SCA tagab hooldusraiete käigus kasvama jääva metsa hea seisundi.
12. SCA hoidub uuendusraietel keskkonna kahjustamisest.
13. SCA planeerib hoolikalt metsamaaparandust. Kui uue rajatava maaparandussüsteemi pindala ületab 100 ha, peab läbi viima keskkonnamõjude hindamise.
14. SCA arvestab teede kasutamisel puidu väljaveoks ja uute teede rajamisel majanduslike, ökoloogiliste ja sotsiaalsete tingimustega.
15. SCA arvestab metsamajandamisel kohaliku kogukonna huvidega.
16. SCA ei sea metsamajandamisel põhjendamatu piiranguid igapäevasele.
17. SCA koolitab jätkuvalt oma töötajaid ja tõstab nende teadlikkust.
18. SCA järgib metsamajandamisel tööohutusnõudeid.
19. SCA järgib metsa majandamisel kõiki seadusi ja käesoleva standardi nõudeid.

FSC FM tarneaabel (FSC FM CoC)

SCA Rannametsad OÜ FSC FM/CoC käsitusala on töötlemata puidu tootmine ja müük ning metsamajandamise seotud teenuste sisseostmine (Production and sale of rough wood and outsourcing of forest management services).

SCA eesmärgiks on sertifitseeritud materjali ostu-müügi läbi aidata kaasa säästlikule metsamajandusele ning kinnitab, et ei kasuta ebaseaduslikku või teadmata ja kahtlastest allikatest pärit puitu.

Kuna SCA müüb ainult enda metsast pärinevat puitu, siis kogu müük toimub FSC 100 % müügiväitega. Omandiõiguse üleminek puidu müüjalt ostjale toimub ettevõtte vahelaos (forest gate). Puidu müügilepingu näidis on [Lisa 26](#).

Kuna ettevõtte ladustab vahelaos ainult oma metsast raiutud puitu, puudub risk erinevate päritoludega puidu segunemiseks. Puidu liikumise jälgimissüsteem [Lisa 27](#) võimaldab olla veendunud, et vahelattu ei sattu teistelt kinnistutelt raiutud puitu.

SCA tootegruppide tabel on saadaval "Product groups SCA".

Ettevõttes on FSC FM CoC juurutamise, nõuetekohase järgimise ning uuendamise eest vastutavaks isikuks EMS Leader.

FSC FM CoC seotud dokumentatsioon (sealhulgas müügi ja koolitusega seotud dokumendid) kuulub säilitamisele 5 aastat Sharepointis, SAP raamatupidamisprogrammis ja Metsamajandamise programmis.

Müüdüd puidu kohta dokumenteeritakse järgmised andmed:

1. puidu liik
2. puidu kirjeldus / sortiment
3. kogus
4. teave puidu liikumise kohta raiumisest müügini

5. raiumise kuupäev
6. raiutud kogus
7. kas puit müügi FSC väitega

Puidu müügiarve peab sisaldama järgmist informatsiooni:

1. müüja (ettevõtte) nimi ja kontaktandmed
2. ostja nimi ja aadress
3. dokumendi kuupäev
4. toote nimi või kirjeldus including common and scientific species name (S)
5. toote kogus
6. müüja FSC FM/COC sertifikaadi kood
7. FSC 100% müügiväide FSC 100% tootegrupi puhul

Müügiarve saadetakse elektroonselt e-mailiga müüja raamatupidaja poolt ostja kontakt e-maili aadressile. Müüdnud puidu koorma vastuvõtmine ostja poolt toimub koos veoselehega. Veoselehele on märgitud samad kohustuslikud andmed, mis müügiarvegi peal.

SCA ei kasuta FSC kaubamärki oma toodetel.

Ettevõtte töötajad ja teenuseosutajad on koolitatud FSC FM CoC tarneahela printsiipide ja põhimõtete osas, mis puudutavad nende tööülesandeid ja osutatava teenuse iseloomu (Käsiraamat, standardid).

Ettevõtte säilitab järgmised koolitustega seotud dokumendid:

1. koolitavate isikute nimekiri
2. läbitud CoC koolitused või juhendamised
3. koolitusmaterjalid (presentatsioonid, memod, lepingud, töötaja märkmed)

Lisad

- Lisa 1. SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ kinnistute nimekiri
- Lisa 2. Metsamajandamise deklaratsioon
- Lisa 3. Teenuse osutamise leping metsatöödeks
- Lisa 4. Metsade ostmise ja haldamisega kaasnevad riiklikud, kohalikud maksud ja tasud
- Lisa 5. Eestis kehtivate riiklike ja kohalike seaduste ja määruste loetelu
- Lisa 6. Eesti poolt ratifitseeritud või sõlmitud keskkonnaalaste konventsioonide, lepingute ja ILO konventsioonide nimekiri
- Lisa 7. ILO deklaratsioon
- Lisa 8. Inimõiguste deklaratsioon
- Lisa 10. Keskkonnaalased juhised ja nõuded metsatööl
- Lisa 11. Tööohutuse metsamasinate ja välitööde seire
- Lisa 12. Huvigruppide nimekiri
- Lisa 13. Jahindusliku kasutuse leping
- Lisa 15. Keskkonnamõjud
- Lisa 16. Raielangi vastuvõtmise akt
- Lisa 17. Raielangi üleandmise akt
- Lisa 19. Kontserni struktuur
- Lisa 20. SCA Rannametsad OÜ ja SCA Metsavarad OÜ missioon, visioon ja eesmärgid
- Lisa 21. Kaitsealused metsad ja Natura 2000 alad
- Lisa 22. Toimingute andmebaas
- Lisa 23. Metsamaterjali üleandmise akt
- Lisa 26. Puidumüügi leping
- Lisa 27. Tarneahela seiresüsteem
- Lisa 28 FSC & kraavid- juhend ja selgitused